

Uj Kelet

ban, hogy új állam nemzetközi fasiszta tényé vált.

hírt közli, hogy az Veronából és Udriadtestet irányított olasz határra.

nek a híresztelésnek, be akar avatkozni. rrról is, hogy nép utközés következik. meghízni valamelyik gressé váló beavatko

ai körökben izgalom riai eseményekről ér 51 tartanak, hogy mitotott hadtesteivel Ausztriába, hogy vég ltsa az új fasiszta

Reuter távirati iró szerint olasz érány goztatják, hogy az két kizárólag Auszt antik.

ilyen formában beavatkozni.

hogy nem lesz zakodás, amelyet a rösségehez fűznek. örömmel fogadják a zmozdulásának siker a bolsevizmus ura játéka lett volna.

Egyidejű prágai je sehszlovák szociáldé riai eseményekkel apos szimpátiásztrájt ant.

és szerint Jumanca. Radaceanu szocia elkeresték Tatar scu lit arra kértek.

diplomáciai inter asson oda, hogy ltsége fentartás krtikus rend az ágban biztosítás k.

garanciája az euró hatásának. Használ antant másik két

sen indubnak a vo Bucurestiből Bécsbe nyekkel kapcsolat gátossága közli, hogy zlekedő vonatok me állott be semmiféle 22. számú gyorsvo arest—Arad. Budá Párizs uton közle curesti—Oradea—Bu aladó 31-es számú Bucuresti, Grigore. —Bécs között közle rvonat pontosan é

is vigjátékok

MIRA!!!

ünneplik, Teli e váljak, Szinjáték k), Purimj ebéd. en darab 150 lej. Kelet könyvosztályá n.

vilkosság". Egy hir, arany, kokain. A ztában. Kapható az yában az összeg és beküldésével vagy

nyv. és Lapkiadó Rt. a Baron L. Pop 10. : 9-77.

urat

Taxa postala plátó in num. No. 224713-929.

Szerkesztőség és kiadóhiva- tal: Cluj. Str. Baron L. Pop 10. Telefon: 9-77. Előfizetési árak: Havonta 110, negyedévre 320, fél- évre 600, egészévre 1200 lei. Kül- földre: Havonta 2, negyedévre 6, fél- évre 12, egészévre 20 dollár. Hir- detések díjszabás szerint. Az „UJ KELET” az erdélyi és bánsági eszédség egyetlen napilapja. Cik- keink utányomását csak a for- rás megjelölésével engedjük meg.

Bérmentlen leveleket nem fogadunk el. Kéziratok megőrzését és visszaküldését nem vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő Jambor Ferenc. Bukaresti szerkesztő Hát- szegi Ernő, Str. Matei Millo 7.

Ara 5 lej

Szombat, 1934 február 16.

5694. ÉV ADAR 2. XVII. ÉVF. 38 SZÁM.

Francia körökben Ausztria nemzetközi megszállását proponálják

Vidéken teljes hevességgel ujultak ki a harcok az osztrák felkelők és a kormánycsa- patok között

Bécsben — kormányjelentés szerint — elcsendesedtek a harcok. A felkelők felrobbantották a Gmunden-Bad Ischi közötti vasuti alagutat

A floridsdori felkelők teljes rendben menetelnek Marchfeld felé

Bécs, február 16. Bár kormányjelen- tések az osztrák forradalmi csapatok teljes leveretéséről számolnak be, az ausztriai helyzet mégis zavarosnak és a kormány győzelme — pyrrhusi győze- lemnek látszik. Ha teljes egészében megbízhatók is a kormányjelentések mégis tulzotaknak látszanak a teljes leveretésről szóló hírek akkor, amikor maga a kormányjelentés ismeri be, hogy a Floridsdorfból kivont felkelő- csapatok teljes katonai rendben vonul- nak Marchfeld felé. A visszavonulóban lévő felkelőcsapatoknak nyilván az a szándékuk, hogy minél közelebb akar- ják magukat érezni a cseh határhoz. A kormánycsapatok állandóan a visszavonulók nyomában vannak és időnként erős tüzharcban állanak a felkelőkkel. Ugyancsak ellentmondónak látszik a teljes leveretés hírével az a tegnapi esti jelentés, mely szerint

tegnap este a már bevettnek és megszállottnak jelentett heilinger- stadi Marx háztömb környékén és a 21.ik kerületben újabb ütközet keletkezett.

A vidéken is teljesen tisztázatlannak látszik még a helyzet. Wienerneustadt (Bécsújhely) a tegnapi nap folyamán még teljesen a felkelők kezében volt. A kormány éppen ezért nagyszabású csapatösszevonásokat rendelt el Wiener- neustadt körül. Komolynak jelezték tegnapi este a helyzetet a Salzkammer- guti Ebeneeken. Itt a felkelők meg- támadták és lefegyverezték a csendőr- séget és a Heimwehrt, megszállták a sóbányák igazgatóságj épületeit és a textilgyárat és felrobbantották a Gmun- den—Bad-Ischl vasutvonal alagutját. A fenyegetett vidéki helyzet miatt az osztrák Touring Club felhívást intézett tagjaihoz azíránt, hogy autójukat bocsás sák a haza rendelkezésére. Ugyanazzel a veszélyeztetett helyzettel függ össze az önként jelentkezők felvétele a had- seregbe, amely a pénteki napon kezdő- dött meg.

A veszélyeztetett vidéki helyzet miatt a bécsi Deutschmeister-ezred egy zászló alját ubaindították Ebenesee felé, az ó- tani lázadás leverésére. A parancsok és kísérete előre utazott és proklamá- ciót intézett a lakossághoz.

hogy nyomban lövetni fogja a vá- rost, ha a zászlóalj kivagondozá- sánál lönék a pályaudvart.

A zászlóalj incidens nélkül tudott ki- vagondozni. A reggeli órákban Eben- seeben megkezdődött a harc a felkelők- kel. A lázadókat sikerült a városkából és a megszállott üzemekből kiszorítani, de most az ütközet a környező magasla-

tokon folyik, ahol a lázadók előre el- készített állásokba helyezkedtek el.

Mialatt vidéken még teljes erejével dul a harc, bécsi kormányjelentések ar- ról számolnak be, hogy a kormány a villamosközlekedést már éjjelleg akar- ja fenntartani és szombaton megayil- nak az iskolák, sőt a színházak és mo- zik is tarthatnak előadásokat. A gyá- rakban munkaidő-meghosszabbítást és túlórázást akarnak bevezetni, hogy a munkásokat a sztrájkért ne érje káro- sodás kevesebb bér kézhezvételével. Al- lítólag a legtöbb gyárüzemben folyik a normális munka s az iparban a nyu-

galom kezd hejryeállani.

Ezekkel a megnyugtató jelentésekkel szemben más jelentések arról számol- nak be, hogy

a bécsi belváros még most is a leg- fejesebb ostrom képét mutatja és az egyes utcákat drótsörvények zár- ják el.

Az utcákon sok a katonai járőr, az el- lenőrzés rendkívül szigorú, a belváros- ba igyekvőknek igazolniuk kell magu- kat. A karhatalom a főváros egész te- rületén folytatja a kutatást fegyverek után.

Starhemberg a keresztény szocialista pártot is fel akarja oszlattatni

Linzben Starhemberg herceg újra éles támadást intézett Schlegl felső- ausztriai tartományfőnök ellen, akit az- zal vádol, hogy megfélekedett a köte- les óvatosságról és ezzel lehetővé tette, hogy a baloldali munkásság Felső- Ausztria több pontján támadólag lép- jen fel a karhatalommal szemben. A Heimwehr-vezér szerint, ha Schleglben csak szikrája van a becsületnek, el- kell tűnnie Ausztria politikai életéből és Felső-Ausztria tartományfőnöki mé- lóságából. A támadás nemcsak Schlegl személynének szól, hanem rajta keresz- tül a keresztényszocialista pártnak is, amelyet Heimwehr-körök a szocialisták után most elsősorban tartanak meg- szüntetendőnek.

A Schutzbund vezére mégis Csehszlovákiába érkezett?

Pozsonyi jelentés szerint hatvan ausztriai menekült átlépte a határt. Ujra hírek vannak arról, hogy Julius Deutsch, a Schutzbund vezére, elmene- kült Ausztriából Csehszlovákia terüle- tere, sőt már Prágában tartózkodik. Ez a hír éppoly megbízhatatlan, mint ami- leyn megbízhatatlanok voltak az előbbi kormányjelentések Otto Bauer és Ju- lius Deutsch Prágába való érkezéséről.

Pozsonyban egyelőre csak a magyar emigráció Bécsben élt kimagaslóbb rep- rezentánsainak odaérkezéséről tudnak. Tegnapi Pozsonyba érkezett Horowitz Jenő, a magyar szociáldemokrata párt egykori főtitkára. Vele jött Dovesák Antal egykori népbiztos, Garbai volt helyettese is. Pozsonyba kellett volna jönnie Fényes Lászlónak is, de lábát törte s most az egyik bécsi klinikán fekszik.

Az osztrák kormány egyébként kü- lönös pénzügyi kormányintézkedést haj- tott végre a pénteki napon. A bécsi

közégsi takarékpénztárnál beszüntették a nagyobb betétek kifizetését. Csak kis összegeket adnak ki s ezeket is csak különös méltánylást igénylő sürgős szükség igazolása mellett. A közönség hosszú sorban áll az intézet pénztárai előtt.

Az angol munkáspárti la- pok gyűjtést indítottak az osztrák baloldali áldozatok hátramaradottjai javára

Hogy a külföldi közvéleményben mi- lyen hatalmas részvétele keltek az osztrák fasizmus vérengzéseit, gyermekek és asszonyok ellen viselt háboruja, arra legjellemzőbb az a fondoni hír, mely szerint munkás- párti lapok gyűjtést indítottak az osz- trák baloldali áldozatok hátramaradot- tainak javára. A szállítómunkások szö- végsége ezer fonnal kezdte meg a gyűjtést.

Az alsóház tegnapi ülésén Atlie őrnagy munkáspárti képviselő in- terpellációt intézett Simon külügy miniszterhez és megkérdezte, haj- landó-e kormány sürgős tanács- ülés összehívása iránt Genfben lé- péseket tenni.

Simon válaszában közölte, hogy a leg- őberebb figyelemmel kísérik a rendkí- vül súlyos osztrák eseményeket, de Anglia nem akar beavatkozni Ausztria belügyeibe. Különben is maga Ausz- tria kéri helyzetének népszövetségi meg- vitatását. Weedgewood munkáspárti rá mutatott még arra, hogy Dollfuss a je- lek szerint nincs tisztában azgal.

hogy Angliában milyen megvetést és elborzadást váltottak ki

Több angol lap annak a meggyőződé- sének ad hangot, hogy Dollfuss még kevesebb tanujelét adta vezéri képes- ségeinek, mint Hitler.

(Folytatás a 8-ik oldalon).

VILÁG TÜKRE

Mit mond a népszámlálás a romániai kisebbségek jövőjéről

— Manoilá professzor cluji előadásá- nak margójára —

Az 1930 évi népszámlálás, amint teg- nap e helyen Manoilá professzor cluji előadása nyomán beszámoltunk, megállá- pitotta, hogy Románia lakosságának 26,9 százalékát kisebbségek alkotják. Ha a népszámlálási adatok összegyűjtését ki- zárólag a tudományos objektivitás szem- pontjai irányították, ugy a fentebbi meg- állapításból az következik, hogy ebben az országban több mint négy és fél millió kisebbségi lélek él. Az utóállamok kö- zül tehát Románia a legnagyobb kisebb- ségi tömeget fogja össze határai között, és a kisebbségi kérdés e tömegek nagy- ságánál fogva egyike kellene, hogy le- gyen az államélet központi problémái- nak. Ha még sem az, ugy ez csak rész- ben tulajdonítható annak, hogy a kor- mányok, amelyek az egyesülés óta ennek az országnak a sorsát intézik, rövidlátás- ból, vagy a jóhiszeműség hiánya folytán nem mélyítették el ennek a kérdésnek gazdasági, szociológiai és politikai vonat kozásait. A kisebbségek elhanyagoltsága nek másik okára Manoilá professzor világított rá cluji előadásában: a roma- niai kisebbségek egymással izoláltak és nagyrészt a román paraszt-tömegek közé beékelve élik életüket. Manoilá pro- fesszor szerint csak az erdélyi magyar- ságnak vannak érintkezési pontjai az itt élő zsidóság egy részével — ezen túl a kisebbségek között semmilyen érintke- zési felület nincs, még kevésbé él és aktívulódik bennük a kisebbségi sorsközö- ség szolidaritása.

A népesedési fejlődés szempontjából az 1930 évi népszámlálás adatai nem sok jóval kevesetgitik a romániai kisebbsége- ket. A kisebbségi népek vitalitása, ter- mészetes szaporulati képessége, a nép- számlálás adatai szerint mindenütt alul- marad a többségi nép vitalitásának. Ez- ért Manoilá professzor bejósolja elő- adásában, hogy Románia népesedési sta- tistikája a jövőben a románság javára és a kisebbségekre kedvezőtlenül fog el- tolni. Románia lakossága évenként átl- lag 250 ezer lélekkel szaporodik, négy esztendő alatt tehát egymillióval. Az 1940 évi népszámlálás több mint 20 és félmillió lelket fog találni ebben az or- szágnak, ennek a tömegnek a kisebbségek többé nem egynegyedét, hanem már csak valamivel több, mint egyötödét fogják képezni.

Ezt a megállapítást néhány statisztí- kai számmal illusztrálta az előadó. A népszámlálási tudomány valamely nép természetes népesedési fejlődését 100-as index-számmal jelöli meg. A 100-as szám jelenti a születéseknek és halálozásoknak azt a viszonyát, amely mellett valamely nép még fenn tudja tartani magát. Ha ezt vesszük alapul, akkor a Romániában élő népek fejlődését a következő index- számok jelölik meg:

Román	201
Magyar	168
Zsidó	163
Német	145

Mit mond a fentebbi kimutatás? Azt, hogy míg a román lakosság a természe- tes szaporulat folytán kétszer olyan nagy fejlődésben van, mint amennyi a jelen- legi létszámának fentartásához szükséges volna, addig a kisebbségi népek vitalitá- si indexszáma jóval lassabb fejlődési fo- lyamatot mutat. Ezer román lélekre éven ként 29,1 születés esik ezzel szemben ezer magyar lélekre csak 23, ezer német lélekre 19,5 és ezer zsidó lélekre 19,4 születés. Ezek a számok világosan mutatják, hogy a románság, vagyis a többségi nép természetes szaporulata mennyire fölényben van a kisebbségi népek sokasodásával szemben. Az egymás mellett élő népek természetes évi fölösleget, vagyis azt, hogy mennyivel több születés, mint halá-

Cozas fordul elo kozottuk, a kovetkezo szamok illusztrálják:

Román	11.9
Magyar	8.3
Zsidó	7.5
Német	6.-

Ennyi volna a természetes szaporulata évenként, ezer lélekre számítva, a Romániában élő népeknek. A kisebbségek statisztikáját azonban kedvezőtlenül befolyásolja a ki- és bevándorlások alakulása is. Romániából évenként a legtöbb statisztikai kimutatások szerint 10-12 ezer lélek vándorol ki; ezeknek 75 százaléka kisebbségi származású. Ezzel szemben a visszavándorló statisztikájában vezető helyet foglalnak el azok a többségi néphez tartozó elemek, amelyek főleg a szomszédos országokból és Amerikából gravitálnak vissza hazájukba. Ha ehhez még hozzávesszük azt, hogy részint a szerbiai Timok vidékéről, részint pedig Macedóniából állandóan szivárognak be az országba és állami segítséggel telepítetnek le román elemek, úgy plauzibilisnek válik Manoila professzornak az a megállapítása, hogy a népesedési statisztika alakulása nem sok jót tartogat a kisebbségek számára.

Külön fejezetét képezte Manoila professzor előadásának az erdélyi nemzetiségi viszonyok analízise. Előadásának ebbe a részébe politikai elem is vegyült: az előadó a népszámlálás adatainak fegyverét szegezte szembe a revizionista propagandával. Mi az alábbiakban nem tesszünk egyebet, minthogy regisztráljuk azokat az adatokat, amelyet Manoila professzor ezzel a nemzetközi politika útközpontjában lévő kérdéssel kapcsolatban felsorakoztatott. Az előadó megállapítása szerint az idő az az tényező, amely a legélesebben veszi fel a harcot a revizionista törekvésekkel szemben. Az 1930. évi népszámlálás adatai oda konkludálnak, hogy az erdélyi kisebbségek és főleg a magyarság számszerűleg fokozatosan visszaesik, szemben a románsággal, mely nagyobb vitalitásánál fogva egyre erőteljesebben hódít tért, úgy a falvakban, mint a városokban. Az 1910. évi népszámlálás alkalmával összesen 150 ezer román élt az erdélyi városokban. Ezzel szemben az 1930. évi népszámlálás már 330 ezer román léket regisztrált ezekben a városokban. A románságnak a városokban való növekedése több mint 100 százalékos tehát. Ezzel szemben az 1930. évi népszámlálás mindössze 360 ezer magyar lakost talált az erdélyi városokban, szemben az 1910 évi népszámlálás által kimutatott 480 ezer magyar lélekkel.

Még világosabban kitűnik a nemzetiségek számszerű eltolódása az alábbi adatokból: 49 erdélyi város közül az 1910. évi népszámlálás mindössze 10 helységben talált román többséget, 20 évvel később már 29 erdélyi városban alkot többséget a románság. Az egyesülés óta tehát 19 erdélyi városban hódította meg a többséget a román lakosság, míg a magyarok a 33 város helyett ma már csak 20 városban alkotnak abszolút, vagy relatív többséget. Jellemző, hogy az erdélyi városok többé-kevésbé szívósan igyekeznek ellenállni a számukra is kedvezőtlenül alakuló időnek. Egyetlen városban vesztették el többségüket az 1930-ban hat helyett öt olyan helység volt, amelyben többséget alkottak.

Az 1930. évi népszámlálás egy új adattal lepte meg a statisztikát: akadt egy helység, amelynek adatai relatív zsidó többséget mutattak ki. Maramures-Sighetről van szó. A maramuresi falvak szörnyű nyomora az elmúlt évtized alatt a faluban lakó zsidóságnak egy részét ebbe a jobb sorsra érdemes városba kényszerítette.

Sházalékban kifejezve, az erdélyi városok nemzetiségi statisztikája az egyesülés óta a következőképpen alakult:

	1910	1930
Románság	19%	35%
Magyarság	62 „	38 „
Németek	15 „	13 „

Manoila professzor megállapítása szerint azokból a városokból, amelyeknek környékét román falvak alkotják, négy generáción belül teljesen el fog tűnni a magyar lakosság, amely ezekben a városokban nélkülözi a természetes utánpótlási forrást: a falut. Szerinte nem sokkal jobb a helyzete a magyarságnak azokban a városokban sem, amelyekben magyar falvak öveznek. A statisztika kimutatása szerint az erdélyi magyarságnak 20 százalékos a születési és 22 százalékos a halálozási arányaránya. A magyarságnak tehát nem a természetes fölöslece tendái a városok felé hanem magát a népesedési többlet emésztik fel. Az erdélyi magyarság 79 százaléka lakik városokban és mindössze 21 százaléka falun, míg a

Select Muzgó Lángpokol

Izgalmas film főszerepekben:
Hans Albers és Nagy Kati
Vasárnapi előadások kezdete előtt 11 órakor. Mon. Filmcentrala

románság 89 százaléka lakik falun és mindössze 11 százaléka városban. Születési felesleget csak a falu ad, tehát a magyarság ebből a szempontból is vigasztalan perspektíváknak néz elébe.

Az 1910. évi népszámlálás szerint az erdélyi lakosság 32 százalékát alkották a magyarok. 1930-ban már csak Erdély 24 százalékát képezte a magyar lakosság és Manoila professzor meg van győződve arról, hogy az 1940. évi népszámlálás még ennél is kedvezőlenebb százalékot fog a magyarságra kimutatni. A három kisanant állam 46 milliós lakos-

sága áll ebben a kérdésben Magyarország millió lakossával szemben. És ebben a kérdésben szerepet játszik még az is, hogy Magyarországon a születések száma fokozatosan csökken.

Az előadó a népesedési statisztika ilyen-élen alakulását a románság biológiai fölényének tudja be. Elfelejtette nyilván hozzátenni, hogy szigorubb értelemben vett biológiai momentumokon kívül a kedvezőbb politikai, gazdasági és szociális helyzet is a románság javára billenti a népesedési statisztika mérlegét, a kisebbségekkel szemben (k. r.)

Dumbravenin lesz a fő-tárgyalása a tarnavamegyei hármás arzénés gyilkosságoknak

Részleges felelősséget állapítottak meg a bucaresti elmeógyógyintézetben a gyilkos asszonyra vonatkozólag. A vádirat Gorgulovra, Doumer elnök merénylőjére hivatkozik a büntetés kiszabásánál. Istrate Micescu a legjobb romániai ügyvéd képviseli a tárgyaláson a magánvádat

Dumbraveni, február 16. (Az Uj Kelet kiküldött munkatársától.) Dumbraveni, a méreteiben és életében jelentőseggel bíró sablonos erdélyi kisváros, izgalmas napok elé néz.

A hét elején lesz meg, több elhalasztása után a fő tárgyalása a dumbraveni törvényszéknek annak az ügynek, amelyet a külföldi hármás arzénés-gyilkosság néven ismernek az erdélyi, de a határon túli közvélemény is.

Még 1932 nyarára vezetnek vissza az arzénés gyilkosságok számlái, amelyek a lapok olvasói méltán megdöbbennek.

Rejtélyes halálesetek egy családban

1932 júniusában furcsa halálesetek történtek egy Dumbraveni város melletti községben, Almason.

A falu legmódosabb családjának, a Papp családnak három tagja halt el egymásután a legtitkosabb körülmények között.

A hatóságoknak először nem tűnt fel a sorozatos haláleset és csak a falu számlájának, a pletykának alapján indultak meg a találgatások, melyek végül is a hatóságok tudomására jutottak, hogy végeredményben egy borzalmas bűnügyi komplexum hatalmas méreteiről rántsák le a leplet.

Először a durgadag földbirtokos, a család feje, Papp János halt meg, anélkül, hogy előzőleg betegeskedett volna, néhány nappal borzalmas gyomorgöresök következtében.

Még két halál a Papp családban

Alig töltött le a család pár napot a súlyos gyászban, amikor a földbirtokos feleségén, Papp Jánosné is furcsa tünetek kezdtek mutatkozni. A közporkor asszony gyakran panaszkodott gyomorhatalmakról, később már súlyosbodni kezdett helyzete és pár nap múltán a városból előhívott orvosok, már csak a tragikus halált konstatálhatták.

Ekkor már Dumbraveniről hazatért a házaspár leánya, Papp Polina is, aki a dumbraveni leánygimnáziumban működött mint tanárnő. A tanárnő a legnagyobb gyászban szabadságot kért intézetétől és visszavonult tragikusan elhalt szüleinek birtokára.

Alig tartózkodott azonban pár napig otthon, a fiatal leány, rajta is beteljesedett családjának tragikus vészete.

Pár nap múltán a fiatal tanárnő is borzalmas fájdalomról panaszkodott, majd a Halál őt is megváltotta kíméletlenül.

A hatóságok ekkor fogtak a nyomozáshoz és teljes apparátussal megindított vizsgálatot néhány nap múltán siker koronázta.

A nyomozás csakhamar kiderítette, hogy a vagyonos családot, az apát, anyát és leányát egy nem egészen normális asszony, Almasan Eugénia, a

család rokona és örököse tette el láb alól borzalmas módon.

A fiatal, intelligens asszony, aki a legmelegebb fogadtatásnak örvendett rokonai lakásában és birtokán, előre megfontolt szándékkal egy közeli faluból egy kuruzslónőtől arzénés légyperit szerzett, amelyet feláztatott és annak arzéntartalmát egy 16 éves szerezésesen eselédleány, Kádár Róza segítségével belekeverte rokonainak ételébe.

Nyolc hónapig elmeógyógyintézetben

A gyilkos nő először következetesen tagadta a reá rótt borzalmas bűncselekményt, majd, amikor a eselédleány, aki akaratlanul rájött követte el a borzalmas tettet, megfört és mindent bevallott a nyomozó hatóságok előtt, akkor Almasan Eugénia, zavarosan kezdett

Palesztinai kolónia fogja megörökíteni M. M. Ussischkin nevét

A cionista Exekutívé felhívása

Cionista Elvtársak!

A cionista mozgalom Mönachem Ussischkin vezérünk és elvtársunk munkásságának elismerése jeléül elhatároztuk, hogy nevét megörökíti minden idők számára. Ussischkin ma a Keren Kajemeth élén áll. Az élő vérkeringést, az életet, a megvalósítást jelenti a cionista mozgalomban. A zsidó nép méltóan adott kifejezést Ussischkin iránti szeretetének a prágai cionista kongresszuson, amely ünnepi ülést szentelt Ussischkinnek hetvenedik születésnapja alkalmából.

Ussischkin a zsidó föld megváltója. Évtizedek óta vallja és hirdeli, hogy a zsidó nép regenerálódásának legelső alapja a zsidó föld meghódítása és munkásságának első mezejétől kezdve halad eme gondolat megvalósításának útján. Ötven éven keresztül nem szünt meg Ussischkin hirdetni azt az igazságot, hogy „én göglat haam bö lj geulat haaree” hogy nincs nép megváltás, a föld megváltása nélkül.

Ez Ussischkin életének első tanítása. A második az, hogy amint nincs nép megváltás a föld megváltás nélkül, úgy földmegváltás nincs zsidó munka nélkül. Nem fogunk a galutból felszabadulni, csak a földhöz való visszatérés által. Nem elég, hogy a földet visszaszavásároltuk, de nekünk kell azt meg dolgoznunk. Ezért a zsidó munka a legfőbb tényezője a nemzeti otthon gondolatának.

Egy széjjeliszórt nép visszatérése régi földjéhez nem történhetik meg püriúrok nélkül. Nem történhetik meg elhalucok nélkül akik magukra vállal-

el viselkedni a vizsgálóbíró előtt, örült séget szimulált és fegyőrért többször meggyilkolással fenyegette.

A hármás gyilkossággal vádolt nőt végül is a vizsgálóbíró indítványára a bucaresti melletti vacaresti elme-gyógyintézetbe szállították megfigyelésre. Nyolc hónapon keresztül tartották megfigyelés alatt a súlyos vádakkal terhelt nőt és ezután visszaküldték a dumbraveni fogházba, hol úgy ó, mint a gyilkosságban segédkező fiatal eselédleány vizsgálati fogságban volt.

Gorgulov példájára

Az elmeógyógyintézet szakértőinek véleménynyilvánítása után az ügyész ség elkészítette a nem mindennapi érdekességi ügyben a vádiratot és a jövő hét elejére tüzte ki a fő tárgyalást ebben az ügyben.

Alkalmunk volt beszélni dr. Urzicaval, a dumbraveni ügyésszel, aki a vádiratot készítette el ebben az ügyben.

Avádirat igen érdekes módon van megszerkesztve. A vacaresti elme-gyógyintézet szakértői szerint ugyanis csak mérsékelt mértékben vonható felelős ségre a vádolt, mert csak korlátozott felelősséggel bír. A bünygyi törvénykönyv azonban csak teljes felelősséget, vagy beszámíthatatlanságot ismer és nem számolhat egy tett elkövetésének megítélésénél korlátozott felelősséggel.

A vádirat ebben az esetben Gorgulovra, Doumer francia miniszterelnök orosz származású merénylőjére hivatkozik, akinek az orvosi hatóságok szintén csak korlátozott felelősséget állapítottak meg és ennek következtében halálra ítélték.

A dumbraveni törvényszék vádirata is a tarnavamegyei hármás arzénés gyilkosság ügyében a legszigorubb ítéleteket kéri.

Érdekes momentumja lesz a tárgyalásnak az, hogy a vádat nem dr. Urzica ügyész, a vádirat megszerkesztője képviseli, mivel az ügyész történetesen a vádoló rokona a gyilkosnak. Ilyenformán a vádat a dumbraveni törvényszék fő ügyésze fogja képviselni.

A dumbraveni fő tárgyaláson a magánvádat Pop János, a bucaresti Nemzeti Bank igazgatójának, az elhunyt közeli rokonának megbízásából Istrate Micescu bucaresti ügyész, Románia egyik leghíresebb jogásza fogja képviselni.

A monstre-mérgezési fő tárgyalása ele már most fokozott érdeklődéssel tekintenek nemcsak a zajtalan életű kisvárosban, amelynek esendjét ez a tárgyalás hosszú időre fel fogja rázni, de az egész országban is. *Benczel Béla.*

SZOM
Bucur
tud.)
hatszám
evente, a
gasztrot
12 milli
tudom. k
Astranál
— A
szét fize
a helyzet
hatezer
gozott, n
adóban a
folyik be
— Ne
állam g
anarchia
szeszadó
van az, h
millió fo
Az A
gyorsvor
jében
bankigaz
senátor
magasra
ból szoru
kész Gol
crestibe
K. bar
másodpe
sem refl
— A
sen beteg
eszmékke
sok, nem
kei sem
Az adót
A fülk
kedő er
szarkasz
— Ige
— főleg
Egy f
szakítja:
— Ez
— Egy
mondja
megvált
— Va
nagyjöv
loggazda
fizet. S
kor kéje
hát Na
sem? Fi
— H
rális ké
— Ki
gató.
— önek t
évente a
gazdasá
— Ne
— És
és admi
— Ké
— He
— Ne
szinle
sági ad
— Ne
ja K. b
öntől n
málise
80 szá
réteg, n
nak tek
a másik
20 szá
viseljen
zessék
nyatás
nyait?
— H
ennyise
Az ő
jét öle
— Ő
gató un
szervez
pedig

Ki fizeti az adót?

A képviselő, a szenátor, a bankigazgató és a zsidó kereskedő tanulságos vitája a bucaresti gyorsvonaton

Bucuresti, február 16. (Az Uj Kelet tud.) ... A Neumann-féle szeszgyár hatszázmillió lej szeszadót fizetett évente, a Textill Rt. csak számlákra ragasztott bélyeg fejében fizetett ki cca 12 milliót. ... forgalmi adója, ha jól tudom, körülbelül 30 millió volt. ... az Astranál ezer munkás kapott kenyeret. — A Neumann-cég talán 1/600-ad részét fizeti annak, amit fizetett, hasonló a helyzet a többi vállalatoknál is. Az a hatezer munkás, aki az Astranál dolgozott, nyomorog, koldulásból él. Szeszadóban az egész ország területén nem folyik be 600 millió. ...

Nem tulsz az azt állítani, hogy az állam gazdasági életében valóságos anarchia uralkodik. Miért folyt be szeszadóban 4-5 milliárd lej és miért van az, hogy ma már csak néhány százmillió folyik be az államkasszába? ...

Az Arad és Teius között robogó gyorsvonat egyik másodosztályu fülkéjében mondja mindezeket K. aradi bankigazgató. A hallgatóság, néhány szenátor és képviselő, a klérus néhány magasrangú tagja, kik az elsőosztályból szorultak ki. A sok politikus és lelkes Goldis László temetéséről jön. Bucarestbe utaznak vissza.

Ki fizet adót?

K. bankigazgató elhallgat. Néhány másodpercig pihen, de miután senki sem reflektál szavaira, tovább beszél: — A pénzügyi adminisztráció teljesen beteg. A paraszt, akinek demagóg eszmékkel töltik telj fejét a politikusok, nem fizet többé adót. Csendőrköket sem lehet tőlük behajtani valamit. Az adót a városok fizetik meg.

A fülkének zsidó utasa is van. Kereskedő ember. Itt ő is közbeszól és szarkasztikusan mondja: — Igen, a városok és a városokban — főleg a zsidók. Egy fiatal liberális képviselő félbeszakítja: — Ez talán tulsz! — Egy példát fogok elmondani — mondja a zsidó kereskedő —, talán megváltoztatja véleményét.

„Fizessenek az idegenek“

Városunk rendőrfőnökének apósa nagyjövödelmü iparos, egyike a város leggazdagabb polgárainak. Adót nem fizet. Saját füleimmel hallottam, amikor kijelentette: miért fizessek én adót, hát Nagy-Romániában élünk-e vagy sem? Fizessenek az idegenek! — Hát ez kivétel — mondja a liberális képviselő. — Kivétel? — kérdi K. bankigazgató. — Mondja csak, képviselő ur, önnek tudnia kell, mennyi folyik be évente az államkasszába a kirótt mezőgazdasági adókból? — Négy százmillió lej. — És mennyi megy el ebből inkasszó és adminisztrációs költségekre? — Kétszázmillió. — Hát normális állapot ez? — Nem normális, de éppen ezért valószínűleg törülni is fogjuk a mezőgazdasági adót.

Akik nem fizetnek adót

Nem, nem így gondoltam — mondja K. bankigazgató. — Én azt akartam öntől megkérdezni, képviselő ur, normális-e, hogy az ország lakosságának 80 százaléka, a falusiak tömege, az a réteg, melyet az állam fundamentumának tekintenek, ne fizessen adót? És az a másik réteg, mely a lakosságnak csak 20 százalékat alkotja, a városiak közösségét minden terhet. A városiak fizessék a falusiak csendőrségét, közigazgatását, iskoláit és egyházi intézményeit? — Hát lehetséges ez? Hát szabad ennyire kiszajtolni egy réteget? — Az öreg szenátor, aki eddig csak fejét bólogatta, közbeszól: — Önnek abszolút igaza van. Igazgató ur! A baj ott van, hogy az állam-szervezetet fenn kell tartani, a paraszt pedig nem fizet és abban, hogy nem

fizet, nem a liberális kormány a ludas, hanem elődei. Önök tudják, hogy milyen demagóg eszközökkel dolgozott az előbbi kormány, önök tudják, hogy a mi pártunkat, mint a városiak pártját állították be a földműves tömegek előtt.

Egy zsák búzát harmincezer lej tartozásért

Ismét a zsidó kereskedő ragadja meg a szót:

Ismerek egy esetet. Elmondom önöknek, N. földművest végrehajtották adója miatt és bármennyire is tiltakozott, árverésre került a földje. Tizenháromezer lejelt tartozott, de fizetni nem akart. „Nincs pénzem“ — hajtogatva szüntelenül. Nos, hát a ruhásláda tenekén 70 ezer lejt talált a végrehajtó. Amióta érvényben van a konverziós törvény, azóta már az államnak sem

akarnak fizetni. Az egyik vagy 30 ezer lejelt tartozik nekem. Pénzt nem is mertem kérni tőle. Könnyörögtem, hogy adjon egy zsák búzát, mert családom éhezik. Ezt a választ kaptam: „Küldje el hozzám a családját, én majd vendégül látom“.

Ismét a bankigazgató ragadja meg a szót:

Argetoianu büszke lehet, hogy a kor legtorzabb művének atyja, aki konverziós törvényével halálos injekciót oltott az ország testébe. Megölte az ország gazdasági vérkeringésének legfontosabb kerekét, a hitelt. A falusi embernek vannak marhája, van földje, tönve vannak a hombárjai és mégis szerencsétlennek érzi magát. Nem tud megmozdulni, nem tud magának egy rendes ruhát venni, nem képes investálni, mert egy bani hitelt sem vehet

Mit tartalmaz az új közigazgatási törvény?

Hat évre fogják választani a községi tanácsokat

Bucuresti, február 16. Jucu belügyi államminiszter tegnap elküldötte a legfőbb törvényhozási tanácshoz a közigazgatási törvény módosításáról szóló javaslatot. A kormány lemondott arról a tervről, hogy egy, az egész közigazgatási apparátust átfogó tervezetet ferjeszen a parlament elé. A jelenlegi törvényjavaslat rendelkezései csak a közigazgatás bizonyos ágaira terjednek ki. A javaslat mindenekelőtt is a közigazgatási apparátus egyszerűsítésére és a személyzet csökkentésére törekszik.

Cökkentik a községi tanácsosok számát, megszüntetik a községi tanácsok állandó bizottságait. A javaslat központosító tendenciája: igyekszik kevesek személyében összpontosítani a közigazgatási hatalmat.

Érdekes újítása a javaslatnak az a rendelkezés, amely szerint a községi tanácsokat nem négy, hanem hat évre választják a jövőben. Három év után a községi tanácsosok felet sorshuzás útján kieserülnek.

Rheuma, Ulcérosok, Ideg- és Iórájás
Köszvény, Spasmodusok, Amléses megbetegedések
Fogal
 Fogal oldin a betegség, amennyi hat és a baj következtül gyökereiben támadja meg! Bármely betegségben is szenved, más hasznos gyógyszereket, csak a Fogal tud 6000-ig több több orvos véleményét támogatni. Fogal esetében, mivel sem pótolható! Egy kísérlet önt is meg fogja győzni! Az összes gyógyszertárakban és drogeriákban. (1-2) - A Fogal-tabletta aváji készítmény.

Egy gazdag amerikai asszony minden vagyonát a Népszövetségre hagyatékozta

Milyen alapítványokat kezel a Népszövetség? Alapok a pestis, a kokaincsempészs és a leánykereskedelem leküzdésére

Genf, február 16. A Népszövetség a napokban hatalmas „örökség“ birtokába jutott. Egy filadelfiai dúsgazdag hölgy, aki utolsó kívánsága szerint nem akarta nyilvánosságra hozni a nevét, vagyonát, huszonnégy millió lejnek megfelelő dollárt hagyatékozott a Népszövetségnek. A Népszövetség azonban nem kapja meg ezt az összeget, csak az örökösök közül a legfiatalabb halála után. Az életben levő férj ugyanis haszonélvezője az örökség jövedelmének, de magához az örökséghez hozzá nem nyulhat és azt a végrendelet szerint csak a Népszövetség ecélra kijelölt bizottsága kezelheti. Az elhunyt nagylelkű hölgy férje, hírszerint, a napokban Európába utazik, hogy Genfben a Népszövetség titkárságánál személyesen is diszponáljon elhunyt feleségének öröksége tekintetében. Az amerikai hölgy nem jelölte meg pontosan az örökség rendeltetését. A végrendeletben a Népszövetség „szociális és tud-

mányos intézményeinek és alapjainak gyarapításáról“ van szó. A Népszövetségnek nem ez az első egyszerű jövedelme. Nagyszabású alapítványai sokban hozzájárultak tudományos és emberbaráti akciók lebonyolításához. Az eddigi statisztika szerint az alapítványok összege, amelyet a Népszövetség titkársága kezel, hozzávetőleg 1 milliárd és 200 millió lejre rug. Az első nagyobb alapítványt 1922-ben kapta a Népszövetség Amerikából (amely melleleg nem is tagja a Népszövetségnek). Az American Relief Administration adományozta az orosz diktatura ildözöttjei javára. Az alapítvány összege 100.000 dollár volt. Az amerikai Vöröskereszt az orosz emigránsok konstantinápolyi letelepítésére 15.000 fontot adományozott. A Rockefeller-alapítvány különböző szociális célokra 100.000 dollárt adományozott. Később az amerikai kormány közegészségügyi osztálya 75.000 dollárt adott és

450 lejért III. osztályon | Oda és vissza
 640 lejért II. osztályon | résztvehet
CLUJ—BUCUREȘTI
társasutazáson
 Indulás 1934 március 10-én, szombat este. Visszaútazás Bucurestiből kedden este. Előjegyzéseket elfogad legkésőbb 1934 március 6-ig a WAGONS-LITS „COOK“ Cluj, Piata Unirii 18. sz. (Telefon: 2-24), ahol szállodai szobák is foglalhatók. Fentartjuk magunknak a jogot hogy az utazást elegendő résztvevő hiányában elhalasztassuk.

igénybe. Ugyanez bénítja meg a többi termelési ágakat és a kereskedelmet is.

Csak egy kis türelmet

— Mi rendet teremtettünk — vágja közbe a képviselő. — A mi kormányunk nem csinál demagógiát. Programunk orvosolja mindazon anomáliákat, melyekről az urak beszélnek. Csak egy kis türelmet kérünk. ...

Teiusra érkezünk. A kereskedő és a bankigazgató kiszállnak. Parlamenti ügyekre terelődik a beszélgetés. A szenátor ur azon boszankodik, hogy vonatra ült. Megtudta ugyanis, hogy a szenátust néhány napra elnapolták, mert a kamarában elnyújtották a vitát.

— A szenátus iránti respektusból a kormány nem akarja, hogy a képviselőház javítsa meg a szenátus törvényeit, hanem fordítva és ezért a törvények előbb hozzánk a kamarába kerüljenek — jegyzi meg kissé gunyosan a képviselő.

— Hát ami azt illeti, a képviselőház éppen elég sok dolgot hamarkodott el — válaszolja a szenátor. — A konverziós törvény is a képviselők lelken szárad. Most aztán javítsák meg maguk, ha tudják. Ezt a javítást nem vállaljuk. ... De próbáljunk egy kicsit aludni. (h. e.)

pedig az európai leánykereskedelem megállítására.

Még az albániai inségesek javára is jött 10.000 dollár Amerikából. Második helyen állanak az angol adakozók. Egy angol politikus, aki ebből az alkajomból nem akarta megnevezni magát, közegészségügyi célokra 5000 frankot adott át a Népszövetségnek.

Egy másik angol a perzsi opiumcsempészs leküzdésére 8000 fontot adományozott. A naptárreformra egy anonymus 10.000 dollárt adott. Járva nyos betegségek leküzdéséért is szép összegek folytak be.

Egészen különös célokra s történetek adományozások. Egy indiai maharadza 110 ezer dollárt adományozott arra a célra, hogy az alapítvány jövedelmét adják azoknak az orvosoknak, akik a legjobb eredményeket érték el a bél-poklosság leküzdésében. Egy nagy európai bizottság kevésbé nagy sikerrel letétele mellett követelte, hogy Singapore közelében állítsanak fel rádióálló mást, amely egészségügyi híreket közvetítsen a tengeren járó hajókról. A hajók parancsnokainak tegyük kötelességükké, hogy minden egyes epidémikus megbetegedést haladéktalanul jelentésük a különböző kikötőkben. Tegyük kötelességükké azt is, hogy a beteget azonnal kiküldjék el és amikor a hajó kiköt, a beteget ne engedjék a többi utasokkal a kikötőbe, hanem egy csónakon vesztegessen addig, amíg a hajó teljesen megüresedik. Az után pedig járványkórházba vigyék a beteget és ne engedjék, hogy bárkivel is érintkezzenek.

Külön alap létesült angol pénzből a törökországi pestis leküzdésére. A sztambul franciai kózkórház mellett megfigyelő állomást kell az alapítvány szerint felállítani. Itt tanulmányozni kell a pestis betegeket és laboratóriumot kell felállítani a pestis kórokozójának tanulmányozására.

A legnagyobb adakozója a népszövetségi alapítványoknak kétségtelenül Rockefeller. Mellette meg kell említeni James J. Fockstall amerikai dúsgazdag gyárost, aki minden évben nagyobb adományokat ad át a Népszövetség titkárságának. Tíz év óta eddig minden esztendőben 2 millió és néhány százezer lejt ajándékozott leginkább tudományos kutató célokra. Azt beszélik egyébként népszövetségi körökben, hogy Rockefeller barátjaival hosszas tanácskozásokat folytatott arról, hogy milyen összegeket hagyatékozzon a Népszövetség javára. A kileneven éves nagybeteg Rockefeller állítólag huszmillió dollárban jelölte meg végrendeletében azt az összeget, amelyet a Népszövetségnek akar hagyatékozni. Ez azonban még nem pozitívum. Egyelőre annyi bizonyos, hogy az amerikai „nagybácsi“ örökségére Európában leginkább a Népszövetség számíthat.

Sayers, Jeffrey: „Gyilkosság“. Egy hírdetőiroda titkai: vér, arany, kokain. 28 lejes detektívrománban. Kapható Uj Kelet könyvosztályában az összeg a portóköltés előzetes beküldésével vagy utánvétellel.

számbíró előtt, örült a fegyvőre többször nyeggette.

szépséggel vádolt két számbíró indítványára a vacaresti elme-zállították megfigyelőn keresztül tartott látta a súlyos vádak ezután visszaküldték házba, hol úgy ó, ban segédkező fiatal lati fogságban volt.

Gorgulov példájára intézet szakértőinek a sa után az ügyész nem mindennapi érte vádiratot és a jövőre a főtárgyalást eb-

beszéli dr. Urzica ügyészrel, aki a vád ebben az ügyben. Erdekes módon van vacaresti elmegyógy-szerint ugyanis csak en vonható felelősért csak korlátozott fe-bünygyi törvény-ak teljes felelősséget, atlanságot ismer és y tett elkövetésének átoit felelősséggel. az esetben Gorgu-ncia miniszterelnök merénvöljére hivat-rosvi hatóságok szin-felelősséget állapított-következtében halál

törvényszék vádirata oi hármias arzenés n a legszigorubb ité

uma lesz a tárgyalás adat nem dr. Urzica megsejtesztője kép-vész történetesen tá-ilkosnak. Iyenformán-ven törvényszék fő-velni.

főtárgyaláson a ma-ros, a bukaresti Nem-őjárak, az elhunytak megbízásából Istrate-ügyész. Románia-ogazsa fogja képvis

ezési főtárgyalása elé-érdéklődéssel tekir-rajtalan életi kisvár-esendjét és a tárgya-el fogja rázni, de az-Benezet Béla.

a meg- in nevét

asás verejtékes és fe-káját. Ezt is megér-Ezt is ő hirdette leg-ott a cionista világ-ohalucit nélkülözhe-hirdette, hogy csak-í juthatunk el a cis-ág: a munka útján,

apfejtéssel betetőzésé-epchkin a héber kul-El. Egyike volt a leg-elmerték a héber-ek szükségességét az-vojt az, aki ezelőtt-akta az alapját a hé-zetének Palesztinár-szívén viselte a hé-héber kultúra ügyét-ber lesz az ereci zsi-Me Ussischkin a mi-A szív és a vér. És-tartozunk neki, ismerésnek jóléül ha-ai cionista kongressz-faint létesít Eree-ren Kajemeth fölk-emeti Lejiszraél a-ével egyúttoson hoz-megvalósításához és-ünk a cionista világ-ghkn munkájának tá-ávással fordulunk az-ervezetekhez, hogy ve-akcióban és minden-lehetővé a nagy vé-ök-tését. nista Világszervezet-Exekutívója Nachum Szokolov.

Ki fizeti az adót?

A képviselő, a szenátor, a bankigazgató és a zsidó kereskedő tanulságos vitája a bucaresti gyorsvonaton

Bucuresti, február 16. (Az Uj Kelet tud.) ... A Neumann-féle szeszgyár hatszázmillió lej szeszadót fizetett évente, a Textill Rt. csak számlákra ragasztott bélyeg fejében fizetett ki cca 12 milliót. ... forgalmi adója, ha jól tudom, körülbelül 30 millió volt. ... az Astranál ezer munkás kapott kenyereket.

— A Neumann-cég talán 1/600-ad részét fizeti annak, amit fizetett, hasonló a helyzet a többi vállalatoknál is. Az a haterzer munkás, aki az Astranál dolgozott, nyomorog, koldulásból él. Szeszadóban az egész ország területén nem folyik be 600 millió.

— Nem tulszást állítani, hogy az állam gazdasági életében valóságos anarchia uralkodik. Miért folyt be szeszadóban 4-5 milliárd lej és miért van az, hogy ma már csak néhány százmillió folyik be az államkasszába? ... Az Arad és Teius között robogó gyorsvonaton egyik másodosztályú fülkéjében mondja mindezeket K. aradi bankigazgató. A hallgatóság, néhány szenátor és képviselő, a klérus néhány magasrangú tagja, kik az elsőosztályból szorultak ki. A sok politikus és lelkes Goldis László temetéséről jön. Bucarestbe utaznak vissza.

Ki fizeti az adót?

— K. bankigazgató elhallgat. Néhány másodpercig pihen, de miután senki sem reflektál szavaira, tovább beszél.

— A pénzügyi adminisztráció teljesen beteg. A paraszt, akinek demagóg eszmékkel töltik teli fejét a politikuskok, nem fizet többé adót. Csendőörökkel sem lehet tőlük behajtani valamit. Az adót a városok fizetik meg.

A fülkének zsidó utasa is van. Kereskedő ember. Itt ő is közbeszól és szarkasztikusan mondja:

— Igen, a városok és a városokban — főleg a zsidók.

Egy fiatal liberális képviselő félbeszakítja:

— Ez talán tulszást!

— Egy példát fogok elmondani — mondja a zsidó kereskedő —, talán megváltoztatja véleményét.

„Fizessenek az idegenek“

— Városunk rendőrfőnökeinek apósa nagyjövedelmű iparos, egyike a város leggazdagabb polgárainak. Adót nem fizet. Saját füleimmel hallottam, amikor kijelentette: miért fizessenek én adót, hát Nagy-Romániában élünk-e vagy sem? Fizessenek az idegenek!

— Hát ez kivétel — mondja a liberális képviselő.

— Kivétel? — kérdi K. bankigazgató. — Mondja csak, képviselő ur, önök tudnia kell, mennyi folyik be évente az államkasszába a kirótt mezőgazdasági adókból?

— Négy százmillió lej.

— És mennyi megy el ebből inkasszó és adminisztrációs költségekre?

— Kétszázmillió.

— Hát normális állapot ez?

— Nem normális, de éppen ezért valószínűleg törülni is fogjuk a mezőgazdasági adót.

Akik nem fizetnek adót

— Nem, nem így gondoltam — mondja K. bankigazgató. — En azt akartam öntől megkérdezni, képviselő ur, normális-e, hogy az ország lakosságának 80 százaléka, a falusiak tömege, az a réteg, melyet az állam fundamentumának tekintenek, ne fizessen adót? És az a másik réteg, mely a lakosságnak csak 20 százalékát alkotja, a városi lakosság viseljen minden terhet. A városiak fizessék a falusiak csendőrségét, közigazgatását, iskoláit és egyházi intézményeit?

— Hát lehetséges ez? Hát szabad ennyire kiszajtolni egy réteget?

Az öreg szenátor, aki eddig csak fejét csólogatta, közbeszól:

— Önnek abszolút igaza van, igazgató ur. A baj ott van, hogy az állam-szervezetet fenn kell tartani, a paraszt pedig nem fizet és abban, hogy nem

fizet, nem a liberális kormány a ludas, hanem elődei. Önök tudják, hogy milyen demagóg eszközökkel dolgozott az előbbi kormány, önök tudják, hogy a mi pártunkat, mint a városiak pártját állították be a földműves tömegek eléjtt.

Egy zsák búzát harmincezer lej tartozásért

Ismét a zsidó kereskedő ragadja meg a szót:

— Ismerek egy esetet. Elmondom önöknek. N. földművest végrehajtották adója miatt és bármennyire is tiltakozott, árverésre került a holmija. Tizenháromezer lejelt tartozott, de fizetni nem akart. „Nincs pénzem“ — hajtogatva szüntelenül. Nos, hát a ruhásküldetékén 70 ezer lejt talált a végrehajtó. Amióta érvényben van a konverziós törvény, azóta már az államnak sem

akarnak fizetni. Az egyik vagy 30 ezer lejelt tartozik nekem. Pénzt nem is mertem kérni tőle. Könnyörögtem, hogy adjon egy zsák búzát, mert családom éhezik. Ezt a választ kaptam: „Küldje el hozzám a családját, én majd vendégszolgálatot látom“.

Ismét a bankigazgató ragadja meg a szót:

— Argetoianu büszke lehet, hogy a kor legtorzabb művének atyja, aki konverziós törvényével halálos injekciót öltött az ország testébe. Megölte az ország gazdasági vérkeringésének legfontosabb kerekét, a hitelt. A falusi embernek vannak marhája, van földje, tömve vannak a hombárjai és mégis szerencsétlenség éri magát. Nem tud megmozdulni, nem tud magának egy rendes ruhát venni, nem képes investálni mert egy bani hitelt sem vehet

Mit tartalmaz az új közigazgatási törvény?

Hat évre fogják választani a községi tanácsokat

Bucuresti, február 16. Jucá belügyi államminiszter tegnap elküldötte a legfőbb törvényhozási tanáchoz a közigazgatási törvény módosításáról szóló javaslatot. A kormány lemondott arról a tervről, hogy egy, az egész közigazgatási apparátust átfogó tervezetet terjesszen a parlament elé. A jelenlegi törvényjavaslat rendelkezései csak a közigazgatás bizonyos ágaira terjednek ki. A javaslat mindenekelőtt is a közigazgatási apparátus egyszerűsítésére és a személyzet csökkentésére törekszik.

Cökkentik a községi tanácsosok számát, megszüntetik a községi tanácsok állandó bizottságait. A javaslat központosító tendenciájú: egyezszik kevesek személyében összpontosítani a közigazgatási hatalmat.

Erdkes ujítása a javaslatnak az a rendelkezés, amely szerint a községi tanácsokat nem négy, hanem hat évre választják a jövőben. Három év után a községi tanácsosok felet sorshuzás útján kicserélik.

Togal hatálos gyógyszer
Rheuma | **Ülőidegcsaba** | **Idég- és izületi**
Köszvény | **Spasmodizmus** | **Állásos megbetegedések** stb.
 Togal oldja a hágyarvat, csomópont és a hajt közvetlenül gyökereiben támadja meg! Bármely hangulatban is éljék, még ha az orvosok csak a Togal tud 6000-nél több próbát orvosi véleményükkel. Togal semmilyen nem pótolható! Egy kisrészlet is meg fogja győzni! Az összes gyógyszerészeknél és drogériáknál is van! A Togaltableta szíjki készítmény.

Egy gazdag amerikai asszony minden vagyonát a Népszövetségre hagyatékozta

Milyen alapítványokat kezel a Népszövetség? Alapok a pestis, a kokaincsempészs és a leánykereskedelem leküzdésére

Genf, február 16. A Népszövetség a napokban hatalmas „örökség“ birtokába jutott. Egy filadelfiai dussgazdag hölgy, aki utolsó kívánsága szerint nem akarta nyilvánosságra hozni a nevét, vagyonát, huszonkétmillió lejnek megfelelő dollárt hagyatékozott a Népszövetségnek. A Népszövetség azonban nem kapja meg ezt az összeget, csak az örökös hölgy férjének halála után. Az életben levő férj ugyanis huzónélvezője az örökség jövedelmének, de magához az örökséghez hozzá nem nyulhat és azt a végrendelet szerint csak a Népszövetség ecétra kijelölt bizottsága kezelheti. Az elhunyt nagylelkes hölgy férje, hir szerint, a napokban Európába utazik, hogy Genfben a Népszövetség titkárságánál személyesen is díszponáljon elhunyt feleségének öröksége tekintetében. Az amerikai hölgy nem jelölte meg pontosan az örökség rendelkezését. A végrendeletben a Népszövetség „szociális és tudományos intézményeinek és alapjainak gyarapításáról“ van szó.

A Népszövetségnek nem ez az első ilyen szerű jövedelme. Nagyszabású alapítványai sokban hozzájárultak tudományos és emberbaráti akciók lebonyolításához. Az eddigi statisztika szerint az alapítványok összege, amelyet a Népszövetség titkársága kezel, hozzávetőleg 1 milliárd és 200 millió lejre rug. Az első nagyobb alapítványt 1922-ben kapta a Népszövetség Amerikából (amely mellesleg nem is tagja a Népszövetségnek). Az American Relief Administration adományozta az orosz diktatura ildözöttjei javára. Az alapítvány összege 100.000 dollár volt. Az amerikai Vöröskereszt az orosz emigránsok konstantinápolyi letelepítésére 15 000 fontot adományozott. A Rockefeller-alapítvány különböző szociális célokra 100.000 dollárt adományozott. Később az amerikai kormány közegészségügyi osztálya 75.000 dollárt adott és

igénybe. Ugyanez bénítja meg a többi termelési ágakat és a kereskedelmet is.

Csak egy kis türelmet — Mj rendet teremtettünk — vágja közbe a képviselő. — A mi kormányunk nem csinál demagógiát. Programunk orvosolja mindazon anomáliákat, melyekről az urak beszélnek. Csak egy kis türelmet kérünk. ...

Teiusra érkezünk. A kereskedő és a bankigazgató kiszállnak. Parlamenti ügyekre terelődik a beszélgetés. A szenátor ur azon boszankodik, hogy vonatra ült. Megtudta ugyanis, hogy a szenátust néhány napra elnapolták, mert a kamarában elnyújtották a vitát.

A szenátus iránti respektusból a kormány nem akarja, hogy a képviselő ház javítsa meg a szenátus törvényeit, hanem fordítva és ezért a törvények előbb hozzánk a kamarába kerülnek — jegyzi meg kissé gúnyosan a képviselő.

Hát ami azt illeti, a képviselő ház éppen elég sok dolgot hamarkodott el — válaszolja a szenátor. — A konverziós törvény is a képviselők lelkién szárad. Most aztán javítsák meg maguk, ha tudják. Ezt a javítást nem vállaljuk. ... De próbáljunk egy kicsit aludni. (h. e.)

pedig az európai leánykereskedelem meggátolására.

Még az albániai inségesek javára is jött 10.000 dollár Amerikából. Második helyen állanak az angol adakozók. Egy angol politikus, aki ebből az alkajomból nem akarta megnevezni magát, közegészségügyi célokra 5000 frankot adott át a Népszövetségnek.

Egy másik angol a perzsiai opiumcsempészs leküzdésére 8000 fontot adományozott. A naptárreformra egy anonymus 10.000 dollárt adott. Járványos betegségek leküzdéséért is szép összegek folytak be.

Egészen különös célokra s történetek adományozások. Egy indiai maharadza 110 ezer dollárt adományozott arra a célra, hogy az alapítvány jövedelmét adják azoknak az orvosoknak, akik a legszebb eredményeket érték el a bél-poklosság leküzdése terén. Egy nagy európai bizottság kevésbé nagy összegű letétele mellett követelte, hogy Singapore közelében állítsanak fel rádióállomást, amely egészségügyi híreket közvetítsen a tengeren járó hajókról. A hajók parancsnokainak tegyék kötelességüké, hogy minden egyes epidémikus megbetegedést haladéktalanul jelentésék a különböző kikötőkben. Tegyük kötelességüké azt is, hogy a betegetek azonnal kikötésük el és amikor a hajó kiköt, a betegetek ne engedjék a többi utasokkal a kikötőbe, hanem egy csónakban vesztegessen addig, amíg a hajó teljesen megüresedik. Az után pedig járványkórházba vöggyék a beteget és ne engedjék, hogy bárkivel is érintkezzenek.

Külön alap létesült angol pénzből a törökországi pestis leküzdésére. A sztambul franciai kózkórház mellett megfigyelő állomást kell az alapítvány szerint felállítani. Itt tanulmányozni kell a pestis „betegetek és laboratóriumot kell felállítani a pestis kórokozójának tanulmányozására.

A legnagyobb adakozója a népszövetségi alapítványoknak kétségtelenül Rockefeller. Mellette meg kell említeni James J. Fockstall amerikai dussgazdag gyarost, aki minden évben nagyobb adományokat ad át a Népszövetség titkárságának. Tíz év óta eddig minden esztendőben 2 millió és néhány százezer lejt ajándékozott leginkább tudományos kutató célokra. Azt beszéljük egyébként népszövetségi körökben, hogy Rockefeller barátjaival hosszas tanácskozásokat folytatott arról, hogy milyen összegeket hagyatékozzon a Népszövetség javára. A kilencven éves nagybeteg Rockefeller állítólag huszmillió dollárban jelölte meg végrendeletében azt az összeget, amelyet a Népszövetségnek akar hagyatékozni. Ez azonban még nem pozitívum. Egyelőre annyit bizonyos, hogy az amerikai „nagybácsi“ örökségére Európában leginkább a Népszövetség számíthat.

Sayers, Jelige: „Gyilkosság“. Egy hír detóiroda titkai: vér, arany, kokain. 28 lejes detektívroman. Kapható Uj Kelet könyvosztályában az országos portóköltés előzetes beküldésével vagy utánvétellel.

szalóbiró előtt, örült a fegyőret többször enyegette.

szalóbiró vádolt nőt kossággal indítványára a vacaresti elmeállították megfigyelt kerestül tartott a súlyos vádak ezután visszaküldték a házba, hol egy óban segédkező fiatal lati fogságban volt.

Gorgulov példájára intézet szakértőinek a után az ügyész nem mindennapi ér a vádiratot és a jövő a főtárgyalást eb

beszélni dr. Urzicia ügyvéssel, aki a vád ebban az ügyben. Erdekés módon van vacaresti elmozgogy szerint ugyanis csak en vonható felelős mert csak korlátolt fe bünügyi törvény ak teljes felelősséget, ntanséget ismer és y tett elkövetésének áltól felelősséggel. a az esetben Gorgur neia miniszterelnök merénvéljére hivat rvoosi hatóságok szin felelősséget állapított követeztében halál

törvényszék vádirata a hármias arzenes a a legszigorubb ité

uma lesz a tárgyalás adát nem dr. Urzicia megismerkedéséje kép rvezés történetesen tár lkosnak. Iyenformán aven törvényszék fő viselni.

főtárgyaláson a mar os, a bucaresti Nem ójának, az elhunytak megbízásából Istrate ügyész, Románia jogásza fogja képvis

ezési főtárgyalása elé érdeklődéssel tekir azáltal életi kisvá esendjét ez a tárgva el fogja razni, de az Benczet Béla.

a meg-in nevét

ásas verejtékes és fe káját. Ezt is megér Ezt is ő hirdette leg ott a cionista világ chaluéjut nélkülözhe hirdette, hogy csak a juthatunk el a cior ágig: a munka után.

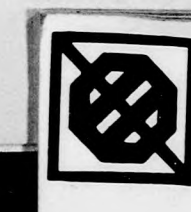
apfelvétel betetőzésé schkin a héber kult r. Egyike volt a leg elismerték a héber ek szükségességét az volt az, aki ezelőtt akta az alapját a hé zetének Palesztiná szíven viselte a hé ber kultúra ügyét. Mer lesz az ereei zsi? Mi Ussisichin a mi A szív és a vér. És tartozunk neki. smérésnek jelölül ha i cionista kongressz i faint létesít Eree ren Kajemeth fölk jemeti Lejuszraél a veel együttösen hoz megvalósításához, és nk a cionista világ nk n munkájának tá vással fordulunk az rvezetekhez, hogy ve akcióban és minden ehetővé a nagy ve ök tését.

ista Világszervezet Exekutívéja Nachum Szokolow.

CLUJ—BUCURESTI társasutazáson

450 lejért III. osztályon Oda és vissza
 640 lejért II. osztályon résztvehet

Indulás 1934 március 10-én, szombath este. Visszatérés Bucurestiből kedden este. Előjegyzéseket elfogad legkésőbb 1934 március 6-ig a WAGONS-LITS „COOK“ Cluj, Piata Unirii 18. sz. (Telefon: 2-24), ahol szállodai szobák is foglalhatók. Fentartjuk magunknak a jogot, hogy az utazást elegendő résztvevő hiányában elhalasztassuk.

SPORT

Ma ül össze a Labdarugó Ligák tanácsa Bucurestiben

A román-magyar sportkonfliktussal fenyegető Barátgy-ügyben is dönt a Ligatanács

Cluj, február 16. Ma ül össze Bucurestiben a Ligatanács (Consiliul Federal), hogy a román labdarugósportot közérdeklő fontos ügyekben döntsön. A Ligatanács ülésén sorra kerülnek mindazon kérdések, amelyek az elmúlt évben a futballvilágban előfordultak, de mind a mai napig elintézését nem nyerték.

Sorrendben a Sarkadi ügy az első, amelyben döntésre kerül sor. Ismeretes, hogy Sarkadinak, aki a NAC játékosaként hat hónapig felfüggesztették a játékjogát, azonban mivel megállapították, hogy a zavartokozó ügyben nem egyedül Sarkadi a hibás, a Juventus és Gloria CFR óvása következtében a Labdarugószövetség a NAC mindkét egyesülettel játszott bajnoki mérkőzéseit megsemmisítette és a mérkőzéseknél szövegségi rendezés mellett újrajátszását rendelte el. A Juventus és Gloria CFR azonban nem elégedtek meg ezzel a döntéssel, fellebbezték a Ligatanácshoz és kérik a mérkőzések két pontjának javukraírását. De fellebbezett a NAC is, mely kérte a mérkőzések eredeti gólaránnyal való igazolását. A két fellebbezéshez egy harmadik is érkezett a Ligatanácshoz, a Sarkadi részéről, aki a felfüggesztés hatálytalanságát kéri. Orteslénus szerint a Ligatanács aigha fog az elsőfokú döntéseken változtatni, és Sarkadi felfüggesztésének fenntartása mellett, ugyancsak a mérkőzések szövegségi rendezés mellett újrajátszását fogja elrendelni.

A Ligatanács ülésén eldöntésre kerülő legfontosabb és a sportközvéleményt legjobban érdekítő kérdés a Barátgy-ügy. Ugyanis a Bucuresti Venus és CFR megóvták a Crisana elleni meccsüket azon a címen, hogy Barátgy jogosulatlanul szerepelt a Crisanaiban. A két óvással kapcsolatban kerül sor aztán a Barátgy-ügy véglegesítésére is, amely a jelen pillanatban igen komoly stádiumban van. A Labdarugószövetség kabinetkérdésnek tekinti a

Barátgy-ügynek immár nemzetközi fórumokat is foglalkoztató kérdését és ha nem sikerül a Hungáriával Lunchide tárgyalásainak alapján 10.000 pengőben kiegyezni, a Magyarországgal való sportösszekötés megszakítását fogják kimondani.

Ami a Venus és CFR óvásaát illeti, a fellebbezőknek nem sok reményük lehet, mert nehéz elképzelni, hogy a Ligatanács deauvalni fogja a szövetség vezetőségét, amely Barátgy részére a Crisanaiban játékgengedélyt adott.

A napirenden levő kérdések között a továbbiakban bizonyos a játékos igazolások szabályzatának módosítása is szerepel. A javaslat szerint ha két egyesület barátságosan megegyezik egy játékos átadásában, és ezt az igazolások hónapjában, júliusban jelenti be a szövetségnek, úgy a játékos szeptember 1-ével már játszhat új egyesületében. Amennyiben a két egyesület barátságos uton nem tudna megegyezni a játékos átadására, illetve kiadása fölött, de a bejelentés júliusban történik, a játékos csak február 1-ével kap új egyesületéhez a játékjogot. Ugyancsak ezzel kapcsolatban egy olyan szabálymódosítás is készül, hogy ezután nem 14, hanem 12 éves kortól lehet a játékost igazolni azzal a megszorítással azonban, hogy 14 éves koráig csak törpecsapatban játszhat az ifjú játékos.

Igen érdekes pontja még a napirendnek, hogy a Labdarugó szövetség felhatalmazást kér a Ligatanácsától, egy szövetségi ház megvételére. A szövetség ugyanis a Balkán-kupa jövedelméből mintegy másfélmillió lej készpénz fölött rendelkezik, amely összeget szövetségi székház vételére akarja fordítani.

A Ligatanács ülésén valamennyi liga képviselői résztvettek. Az Északi Ligát dr. Biriescu Nicolae főügyész és Buteanu Aurel dr. képviseli.

Az atlétikai sportok fellendítését határozta el a Bucuresti Atlétikai Szövetség

Bucuresti, február 16. Romániában az utóbbi időben igen kevés gondot fordítottak az atlétikai sportok kultiválására és emiatt — sajnos — atlétikában az utóbbi években igen kevés eredményt tudtunk kiemelni. Az atlétikai szövetség felismerve ezt az állapotot, elhatározta, hogy a Bucuresti atlétikai élet intenzív tétele érdekében egy magyar edzőt szerződtet. A szövetség terveit azonban sokkal messzebb terjednek ki, amennyiben az atlétikai életet fellendítő tervbe bekapcsolják Erdélyt is, amelynek egyes városaiiban komolyan üzik az atlétikát. Így elhatározták, hogy június, július és augusztus hónapokban városközi mérkőzéseket fognak rendezni Erdély nagyobb városaiiban, ahova Bucuresti válogatott atlétagárdáját fogják egészen minimális költségmentesítés ellenében leküldeni. A nyár folyamán a terv szerint városközi atlétikai versenyeket Arad, Brasov, Cluj, Oradea és Timisoara városokban rendez a szövetség.

Magyar műkorcsolyázók és a BBTE jéghokki együttese romániai turára jön?

Cluj, február 16. Pár nappal ezelőtt megírta az Uj Kelet, hogy Cluj sportkörök átváltoztak folytatnak a BBTE jéghokki együttes szereplése ügyében. Bucurestiből érkező híradás szerint az a terv merült fel, hogy a műkorcsolyázás propagandája érdekében több neves magyar műkorcsolyázót romániai turára hívjanak meg. A műkorcsolyázókkal egy időben a BBTE jéghokki együttese is játszana azokban a városokban, ahol a műkorcsolyázók propagandaversenyét rendeznék. Ennek a tervnek megvalósítása érdekében dr. Hirsch Elemér Budapestre utazott, a szükséges tárgyalások lefolytatására. A turát Bucuresti, Brasov, Miercurea-Ciuc és Clujra tervezik. Kérés azonban, hogy az előrehaladott sz-

zón miatt meg fog-e lehetni rendezni a kérossolyasport szempontjából kétségtelemül propagandázó erejű turát?

Sporthírek

Romániába jönnek a magyar ping-pongosok. A román és magyar asztalitenisz szövetségek között tárgyalások folynak a világbajnok magyar versenyzők romániai turája ügyében. A tárgyalások előrehaladott stádiumban vannak és a magyar versenyzők szereplésére, a kik valószínűleg Románia minden városában, ahol a ping-pong sport fejlettebb, még február végén, vagy március elején sor kerül.

Timisoarara költözik az Universitatea? Bucurestiből vesszük a különösen hangzó hírt, hogy az Universitatea futballgyűjtése Timisoarara költözne át. A költözésre állítólag az adna okot, hogy Clujon az időjárás viszonytalanságai miatt lehetetlen a pálya használata, míg Timisoara délebbi fekvése lehetővé tenné a csapat azonnali pályaedzéseit, sőt mérkőzéseket is játszhatna.

Válságos helyzetbe került a Crisana. Oradeáról jelentik: A Crisana sport egyesület nehéz anyagi helyzetbe került. Ugyanis a hatóságok megvonták a Crisana kártyaklub játékgengedélyét. Tudni kell ugyanis, hogy a Crisanaának előkelően berendezett klubhelyisége van és a kártyaterem jövedelme képezte a csapat anyagi forrását. Sulyosítottá a helyzetet a Crisana hatalmas deficittel végződött franciaországi turája is, de nem utolsó sorban a Barátgy személye, akire eddig megbízható értesülés szerint közel félmillió lejt költött az oradeai egyesület.

San Remóban szombaton nemzetközi vívóverseny kezdődik.

A Sasketon Quakers villáshokki jéghokki csapat 2:1 arányban győzött Davos válogatottja ellen.

Ráfizet a NAC ezidei turájára? Oradeai jelentés szerint a NAC ezidei turája a jelek szerint deficitel fog végződni. A hír kissé különösen hat, mert közvéleményesen a NAC állandóan játszott mérkőzések nélkül nem volt és így a deficitre vonatkozó hírek alig hihetőek.

A KKASE ma esti táncestélyén a Sumi-jazz, a KAC és a diákbálon muzsikált kitünő együttes fogja a zenét szolgáltató. Az estély az Unitárius Kollégiumban 9 órakor kezdődik.

A terinói osztrák—olasz meccsen megsejtült Cesarini lábát megröntgenezték a bokacsontrepedést állapították meg. A sérült lábfejet gipszbe kellett tenni. A világhírű játékos három hónapig nem futballhozhat.

A NAC második afrikai meccsén csak döntetlen ért el. Oranból jelentik, hogy a NAC második afrikai mérkőzése Oran város válogatottjával 1:1 (0:1) arányban döntetlenül végződött.

KÖZGAZDASÁG

Mit tartalmaz az új konverziós törvényjavaslat

Bucuresti, február 16. A kormány új konverziós törvényjavaslata a közel jövőben már a parlament elé kerül. A törvényjavaslat részletes szövegét most becsatolták a parlament tagjainak rendelkezésére, hogy a szöveget áttanulmányozzák. Az ország egész közvéleménye feszült érdeklődéssel várta, mit fog hozni az új konverziós törvény, hogyan oldja meg a hitelkérdés problémáját és hogyan tölti ki azokat a hézagokat, melyeket a régi törvény hagyott a hitellet felületén. A törvény javaslat részletes szövegét az Uj Kelet megszerezte olvasói számára és két folytatásban ismerteti.

A törvényjavaslat részletes szövege

1. §. Jelen törvény megállapítja mindazokat az adósságnemeket, melyeket 1931 dec. 18 előtt jöttek létre és amelyek a törvény rendelkezése alá esnek.

Kivételet képeznek a törvény rendelkezése alól mindazok az adósságok, melyeket az 1933 április 14-én kelt törvény 12-ik paragrafusára megállapít.

CAP I.

2. §. A tíz hektáron aluli földbirtokok adósságai 50 százalékkal redukálódnak. — Ezt a levonást bírői végzés nélkül lehet eszközölni.

3. §. A tőke megfizetése 10 év alatt, részletekben történik 1934 szept. 1. kezdettel.

4. §. A tőke részleteinek fizetésével egyidejűleg az adósságok a következő, utólag megállapított kamatot fogják fizetni.

1936 szept. 1-ig bezárólag	2%
1938 " " "	3 "
1940 " " "	4 "

A fennmaradó összeg után a kamat 5 százalékos.

Az adósság joga van egyszerre több részletet kifizetni vagy az egész adósságot a határidő lejártá előtt kifizetni.

A hitelezők oppozíciója nem fosztja meg az adóst az 50 százalékos redukció életbeléptetésének jogától.

5. §. A hitelezőnek jogában áll ki-

fogást emelni az 50 százalékos redukció ellen azon az alapon, hogy véleménye szerint az adós többet tud fizetni, mint 50 százalékot, vagy kevesebb idő alatt, mint tíz év.

CAP II.

6. §. A tíz hektárnál nagyobb földbirtokok adóssága legfeljebb 50 százalékkal szállítható le, minden adós egyéni kérelme alapján. Ecéből az adós az illetékes hivatalnál kérvényt nyújt be, melyben részletesen ismerteti aktíváinak összegét és összes jövedelmeit, valamint összes tartozásait. Az adós kimutatja fizetési lehetőségeit. A fizetési határidő nem lehet hosszabb, mint 10 év, a részletek pedig egyenlők kell hogy legyenek.

7. §. Az illetékes hivatal meg fogja állapítani a konverzió alá eső adósság összegét, elválasztja a jelzálog, kézzizáltság és privilégizált követelésektől a hitelezők kielégítésére eső mennyiséget. Ugyanakkor megállapítja az adós bármilyen forrásból származó jövedelmeit.

8. §. A jelzálogos, kézzizáltságos és privilégizált követeléssel bíró hitelezőket azokból a javakból elégítik ki, melyeket ezen jogaik biztosítanak. Bármelyik jelzálogos, kézzizáltságos vagy privilégizált hitelező a tárgyalás idejéig lemondhat jogairól, mely esetben a többi hitelezőnek egyenlő eljárásban részesül.

9. §. A többi hitelezők kielégítési kvótáját az adós bármely forrásból származó jövedelméből fogják megállapítani.

10. §. A fizetési határidőt a törvényszék fogja megállapítani 1934 szept. 1-től kezdődőleg, legkevesebb öt, legtöbb 10 év időtartamra. — Az adós köteles a részletek fizetését 1934 szept. 1-én megkezdni, kérvényében megállapított lehetőségei szerint.

11. §. Ha a törvényszék megállapítja, hogy az adós nem képes kötelezettségének eleget tenni 50 százalékgig sem, visszautasítja a kérvényt. Ebben az esetben mindegyik hitelező a magánjog alapján érvényesíti jogait. (Folytatjuk.)

Tőzsde

Cluj, február 16. Buza 390, tengeri öröképes 190, nyerstengeri 180, zab (szilárdabb) 220. A többi árak változatlanok.

Braila, Ujtengeri 135, árpa 130, bab 140.

Galati, Buza 350—380, árpa 125, zab 165—170, rozs 290—320, ujtengeri 100—110, ótengeri 200, bab 175.

Timisoara, Pnza 340—350, ujtengeri 140, ótengeri 200, zab 205, tökmag 750, liszt 580—600.

Külföldi árszámvetések

Csikánó, Buza máj. 90.50—90.62, jul. 89.95—89.37, szept. 90.90, tengeri máj. 51.87, jul. 54, szept. 55.75, zab máj. 36.87, jul. 36.25, szept. 35.87, rozs máj. 61, jul. 62.25, szept. 64.

Winnipeg, Buza márc. 4.01, evnyol cad, máj. 4.03, evnyegved, jul. 4.05, okt. 4.06, ötnegved, tengeri febr. 7.10 és fél, márc. 7.07 és fél, ápr. 8.09

Pénzpiac

Bucuresti tőzsde, Zürich 32.35—32.68, Berlin 39.50—40.50, Newyork 100—110, London 508—518, Párizs 6.58—6.59, Milánó 8.80—8.92, Prága 4.95—4.98, Wien 23.25 (?), Amst. 67.30—67.80, Brüsszel 23.35—23.50, Belgrad 2.50, Varsó 19.50, Madrid 13.70—14.20.

Zürichi tőzsde, Bucuresti 3.08, Amst. 208.30, London 15.72, Milánó 27.20, Belg

rád 7.00, Wien 73.30 (?), Berlin 122.05, Newyork 3.12.25, Párizs 20.38, Prága 15.27, Varsó 58.30.

Thomas Mann: Jakob, Jákob, a bibliai ósata, a 6-estamentumnak e rejtélyes és bonyolult alakja áll Thomas Mann új remekművének középpontjában. A ravasz tizetember, aki túl lencsésről vásárolja meg az elsőszülöttség jogát s fursangos csalja ki atyja áldását, a tiszteltetreméltó pátriárka, aki tizenkét fiúnak ad életet s legendás gazdagságra tesz szert, az álomlátó költő, az égi lajtorja álmanak álmódója egyesül ebben a csodálatos figurában. A legnagyobb német író új könyve eddigi össz munkásságának koronája. A hatalmas könyv 400 oldalon, gyönyörű vászonkötésben 144 lej az Uj Kelet könyvosztályában az összeg és portóköltés (10 lej) beklüldése mellett, vagy utánvétellel.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

E. A. Cluj. A kértett könyvkiadó-vállalat időközben csődbement. Ez az oka annak, hogy a további kötetek megjelenése elmaradt.

R. A. A. Kérdeire levélben válaszoltunk.

Elhalkultak

Bécs, február 16. A polgári Reggel hetköznapit Majdnem pergyuk. Remek közéletben esztal az éjjeli s nyulok és ában inspekió — Halló! — A Floris zérség bomba keseredetten — Mire beérel dom hogy a f esett.

A belváros va, de már v zoltatás és k vonalokon a nek. A Gürte los jelentések „Entsüberung majdnem nor majdnem. Tu herautókra sz hamosztagoson továbbra is sz zalagos polgá ruinak Mann tal Heimlehra kat cipelnek, tiszték, váluk

A régi föld mből Heimv ben vele kává ütött kopott csupa zódtolla nak.

Kint a Pla máne jön és o asztalhoz. Gy van. Öt pere laktanya előtt, miciót osztnak nek a levegőb la municiót k őszhaju tiszt, Gyorsan bevas indulnak. A k zsebkendőst len a tulajdonos. izlet..

Délben felhí seget.

— Halló, ké

Karl Marx Ho

— Wenn sie

teur — ja! har

— Hogyan?

— Egyes rész

— Azt hittem

— Nem ege

ezerméteres fr

még tartja ma

körül van zá

lenet.

A Karl Marx

dákat beszélne

és mi a költő

irizni. A hatal

akás van és k

nája alkalma

llítólag egy S

magyszerűen

prekkel. Egy

phant és meg

írelőtt hírtel

z azon egy

szelyre negy

lve. Eszevesz

z váratlan tá

romiókat, a

muliak. A gé

fogát a dróta

ré, közben e

hn-Brückel, a

re valószínű

éban harcol

le

A

szkis társaság

sarna,listen.Zin

a i sajtó főha

aktra, A foto

si,Elsc cél a h

kü, kerülete,

sés, egyes rés

Bécs a polgárháboru harmadik napján

Elhalkultak az ágyudörgések, kinyitottak a mozgószínházak. „Majdnem normális” az élet a főváros belső részén

Bécs, február 16. Február 14. Szerda, a polgárháboru harmadik napja. Reggel hétkor ágyudörgésre ébredtek. Majdnem pergőtűszerűen dörögnek az ágyuk. Kémegek az ablakok. Valahol közelben esata van. Gépies mozdulatral az éjjeli szekrényen álló telefonhoz nyulok és felhívom a táviróközpontban inspektező kollégát:

— Halló! Mi van?
— A floridsdorfi kertvárost nehéztűzvérség bombázta! A védőség tagjai elheseredetten védekeznek!

Mire beérek a városba, már megtudom hogy a floridsdorfi Gartenstadt elcsétt.

Bécs délelőtti uca Bécsben drótsövényekkel

A belváros még mindig el van zárva, de már valamivel gyengébb az igazoltatás és könnyebb bejutni. Egyes vonalakon a villamosok is közlekednek. A Gürtelen belül, hogy a hivatalos jelentések szavaival éljek, teljes az „Entsäuberung”. A boltok újra nyitva majdnem normális a forgalom. Csak majdnem. Tul sok az egyenruha. Teherautókra szerelt gépfegyverekkel rohamosztagosok száguldanak. A posztok továbbra is szuronyal. Piros-fehér kar szalagos polgáruhad népfelkelők vannak Mannlicherrel a vállukon, fiatal Heimwehrrekruták muníciós ládákat cipelnek, motorkerékpáros rendőrök tisztek, vállukon átvett karabélyal...

Riadó...

A régi földművelésügyi miniszteriamból Heimwehrkaszárnya lett. Szemben vele kávéház. Ide betérek. Az üttört kopott márványsztalok körül csupa zöldtollas infanterista. Teát isznak.

Kint a Platzen mozgás. Egy ordo néme jön és odaszól valamit minden asztalhoz. Gyorsan fizetnek. Riadó van. Öt perc múlva Vergatterung a lakanya előtt. Egy zászlóalj lehet. Muníciót osztanak szét. Vezényszavak röpködnek a levegőben. Rohamosapatok dupla muníciókat kapnak, rendelkezik egy őshajú tiszttel, Teherautók érkeznek. Gyorsan bevagonirozzák őket és megindulnak. A kávéház ablakából valaki zebkendőt lenget utánuk. Lehet, hogy a tulajdonos. Jó vendégek és üzlet, az üzlet...

A legendás Karl Marx-Hof

Délben felhívom a módlingi rendőrséget.

— Halló, kérem, ki lehet menni a Karl Marx Hofba!

— Wenn sie Mut haben. Herr Redakteur — ja! hangzott a válasz.

— Hogyan?

— Egyes részeken még lövöldöznek.

— Azt hittem, hogy már elfoglalták.

— Nem egészen, óriási komplexum, ezerméteres frontja van. A déli oldalon még tartja magát pár lázadó. A ház körül van zárva, megközelíteni nem lehet.

A Karl Marx-Hof ostromáról legendákat beszélnek, hogy ebből mi a valódi és mi a költött, azt persze nehéz ellenőrizni. A hatalmas épületombben 1200 lakás van és komplikált építkezési formája alkalmassá teszi a védekezésre. Állítólag egy Schutzbund zászlóalj védte, nagyszerűen felfegyverezve gépfegyverekkel. Egy-két csoport kedden kirohant és megtámadta az ostromlót. Déllelőtti hírtelen kivágódott a főkapu és azon egy teherautón száguldozt ki, amelyre négy gépfegyver volt felszerelve. Eszeveszetteen sepergett az uccán. A váratlan támadás megzavarta az ostromlót, akik rövid időre visszavonultak. A gépfegyveres autó átvágta magát a drótkadályokon és állandó tüzelés közben elérte a dunai Nordwestbahn-Brückét, amin átrobogott. Legénysege valószerűleg csatlakozott a Floridsdorftban harcoló köztársaságiakhoz.

Körutazás a fronton

Kis társaság alakul a táviróközpont Journalisten Zimmerjében, a nemzetközi sajtó főhadiszállásán. Megyünk a frontra. A fotóriporter a sofőr mellett ül. Első cél a híres Floridsdorf, Bécs XXI. kerülete, óriási kiterjedésű gyár- város, egyes részein még folynak a har-

ok. A kerületi városházán a Vaterländische Front piros-fehér-piros zászlaját lengeti a szél. A fehér mezőben fekete Kruckenkreuz, Dollfuss jelvénye.

Messziről gépfegyvertűz hallatszik. A sofőr stoppol. Egy szuronyos őrszem rohan felénk. Igazoltatás.

— Balra tessék, erre még harc van! Elkanyarodunk. Széltől munkásökhon és mozgószínház. A deszkapalánkon még egy ép plakát, „Meine Küsse lügen!” a címe, Lillian Harvey — mondja valaki szórakoztalan az autóban.

Vissza: Augarten Praterstrasse. Itt feltartóztatnak. A nagy Duanhidhoz, a Reichsbrückehez nem tudunk eljutni. A forradalmárok a tulsó oldalról, Kagran felől ostromolják a hidfőt. Be akar nak törni a városba. A Nordwestbahn-hof felől hosszú sorban gyalogság és tüzérség. A szabadá tett Floridsdorftidon mennek majd át, hogy üldözőbe vegyék a lobauti mezők felé hátráló szocialistákat.

Színházak, iskolák zárva, a mozik kinyitottak

Az iskolák és főiskolák további rendeltileg zárva maradtak. A színházak szerda este még nem tartottak előadást. A moziknak azonban megengedték, hogy szerdán megnyiljanak. A bécsiek tehát szerda este színrehozhatják, mindenesetre csak nyolc óráig.

A polgári lakosság hangulata Bécsben estére megnyugodott. A kormány-csapatok győzelméről beszámoló hírek lecsillapították a pánikot s az is megnyugtatta a közönséget, hogy az uccákon megint minden a régi.

Tüzérség vonul a Laaberger ellen

X. kerület. Favoriten. Ez is tiszta munkásnegyed. Legnagyobb részét már megszüntítették a felkelőktől. Az Arbeiterheim házán itt is piros-fehér-piros zászló leng. Ebben a kerületben állítólag ötezer Schutzbündler küzdött. A szétvert sereg maradéka Laabergeren eláncolta magát és onnan gépfegyvertűz alatt tartja az országutat. Most tüzérség vonul fel ellenük. Csak a Favoritenstrasse végéig engednek. Azontul tűzvonul.

Szakadatlanul ropognak a gépfegyverek. (A. I.)

Marie Louiset, a női kémrohamosztag parancsnokát

ma vont a felelősségre a helsingforsi bíróság

Helsingfors, február 16. A törvény-szék ma kezdő tárgyalni az utóbbi évek egyik legszenzációsabb kémkedési perét, amelynek fővádlottja a híres szép Marie Louise, az ismert német kémnő. Emlékeztet még Maria Louise esete Baile-Stewart angol hadnaggyal. A fiatal katonatiszt két évvel ezelőtt nyáron Berlinben járt és megismerkedett Marie Louissal. Barátságát támadt köztük s ezt a barátságot Marie Louise arra használta fel, hogy fontos angol katonai titkokat tudjon meg. A fiatal tisztet lefokozták és fegyházbüntetésre ítélték. Marie Louise azóta eltűnt Berlinből és egyidőben halálának híre terjedt el. A szépséges kémnő azonban, akét Marie Louise Martinnak hívnak, nem halt meg, csak nevet cserélt. Sikertelen hamis kanadai utlevelet szerzett s angol álnéven működött tovább. Legutóbb Helsingforsban járt és ott a finn rendőrség felismerte és elfogta.

Vele együtt letartóztatottak 27 finn állampolgárt, köztük számos katonatisztet. Az ő letartóztatásuk vezetett

azután néhány hónappal ezelőtt a nagy párizsi kémsszervezet leleplezésére. A finn hatóságok szerint Marie Louise a vezére annak az egész világot behálózó nemzetközi kémsszervezetnek, amely minden országban kémkedik és az anyagot azután a szomszédos államoknak eladja.

A nemzetközi kémsszervezetnek van egy úgynevezett „rohamosztaga”, amely szép nőkből áll. Ezekre a nőkre bízzák a legnehezebb feladatokat. Állami tisztviselőkkel, vezérkari tisztekkel kell kapcsolatba kerülniök és megkönyökezésük segítségével kell fontos okmányokat megszerezni.

Ez a női „rohamosztag” Marie Louise vezetése alatt állott. A finn bíróság elejétől végig zárt ajtókat mögött fogja tárgyalni a pert, mert nem akarja, hogy a kémsszervezet működéséről a nyilvánosság értesüljön. Azt remélik, hogy a tárgyaláson elhangzott adatok alapján újabb értékes nyomokat fognak kapni a kémsszervezet még szabad lábán levő részéhez.

Prezan marsall és a tábornokok Stere miatt ki akarnak vonulni a szenátusból

Stere maga is perének ujrafelvételét kéri

Bucuresti, február 16. A „Stere-ügy” a román közélet aktuális problémája lett. Mint megirtuk, Soroca megyében képviselőnek megválasztott Stere professzor lemondott mandátumáról és a jogszabály szerinti szenátorságra optált, amelyre őt feljogosítja az, hogy 10 egymásutáni törvényhozási időszakban válaszoltak meg képviselőnek. A jobboldali sajtó tiltakozását jelentette be az optálás ellen és ennek a tiltakozásnak most kifejezést adtak a szenátusban a professzor régi ellenfelei is. A tegnapi ülésen Jorga professzor kért szót és rövid beszédben kijelentette, hogy az ország erkölcsi visszaesésének többek között egyik előidézője az is, hogy amnestiát kaptak egyének, akik a háború ideje alatt árulói voltak a román nemzet ügyének. Kéri, hogy az igazságügyminiszter rendeljen el vizsgálatot Stere ügyének kivizsgálására.

A szenátus elnöke felolvasta ezután Prezan marsall levelét. A marsall kéri a szenátus elnökét, hasson oda, hogy

ő és tábornoktársai ne legyenek kénytelenek összejönni egyazon teremben Stere volt professzorral, a románság ügyének árulóival. Bejelenti, hogy amíg ez az ügy nem nyer elintézési, nem áll módjában résztvenni a szenátus munkálataiban. Popovici tábornok kért erre szót és elmondotta, hogy ő volt az, aki közvetlenül a háború befejezése után átvizsgálta a Stere által a román katonák között szétosztott lázító röpiratokat és ezek alapján aláírta a Stere elleni vádiratot. Stere vád alá helyezéséhez Ferdinánd király is hozzájárult. Később őt Beszarabia parancsnokává nevezték ki s így elkerült a II. hadtest éléről. Erdeklődött a Stere-ügy aktáit iránt és azt a választ kapta, hogy a hadügyminisztérium bekérte az iratokat. Továbbit nem tudott meg az úgyról. Minden esetre csatlakozik Prezan marsall bejelentéséhez. Ugyanilyen értelemben szólalt fel összes tábornoktársai nevében Jonel Lupescu tábornok is.

Tudományos könyvek potom áron!

	Lei
Lassalle: Alkotmány, szocializmus, demokrácia	25
Spencer: A haladás	25
Guyau: A modern esztétika problémái	25
Puskjin: Előadások a művészetéről	25
Lamprecht: Modern történettudomány	25
Nietzsche: Korszerűtlen elmélkedések	25
Gorgij: Forradalom és kultúra	11
Ostwald: Feltalálók, felfedezők nagy embere	30
Bölsche: A természet titkából	30
Bergson: A nevetés	20
Brandes: Korok, emberek, irások	35
Macsnikov: Optimista világnézet	35
Wild: A szépség filozófiája	35
Maeterlinck: A szegények kincse	35
France: Coignard abbé véleményei	46
Finot: A boldogság tudománya	46

CULTURA könyvkereskedés
Cluj, Str. Memorandului 4., udvarban.

Az Adeverul az ügyel foglalkozva tiltakozik az ellen, hogy ezt a kérdést ismét felgöngyölítsék. Stere nem szűnt meg kérni vizsgálatot maga ellen, ezt a kérését azonban következetesen nem teljesítik, de minden alkalmat felhasználnak arra, hogy hazaárulónak minősítsék. A Curenul szerint a közköztudott tény, hogy Stere-ügy elintézésénél Stere-ügy 1920-ban, a katonai ügyesség átírata alapján felfüggesztették katedrájától, anélkül, hogy vizsgálat alapján végleges döntést hoztak volna ügyében. Ugyanilyen helyzetben volt Arion professzor is, akit ugyancsak a katonai ügyesség átírata alapján függesztették fel egyetemi tanári funkciójáról, bár a katonai ügyesség az ő ellen emelt vádak ügyét sem vitte hadbírórság elé. Ennek alapján Arion per ujrafelvételét kéri és a közigazgatási bíróság elrendelte katedrájára való visszahelyezését. Arion azonban időközben meghaladta a korhatárt és így már csak nyugdíjaztatására került sor. Stere is elmult már 70 éves, tehát perújra felvétel esetén ő is megkapja ezt az elégtételt.

Aláírták az új angol-orosz kereskedelmi szerződést

London, február 16. Ma aláírták az új orosz-angol kereskedelmi szerződést. Az Evening News kiemeli a megegyezés nagy jelentőségét. Anglia a szerződés kötéssel kivédte azt a veszedelmet, hogy az oroszországi piacot teljesen az amerikai ipar lássa el termékeivel.

Der Blatist. Ezzel címmel hagyta el a napokban a sajtót Horovitz József fő-kántor műve. A hatalmas, kétkötéses zenemű első része azok számára készült, akiknek semmi ismeretük nincs a zenei hangírásjeleinek terén. Egy alaphangból kiindulva eredeti módon megmagyarázza a hangok távolsági viszonyát és ennek a könyvnek segítségével rövid idő alatt el lehet sajátítani a kotta-olvasást. A könyv második része magasabb kurzus előimádkozók, kántorok és énekesek számára. A zsidó liturgiához készített számos, eredeti kompozíció teszi az érdekeltek számára értékessé a hatalmas művet. A bevezetés és a kísérő szöveg könnyű német nyelven van megírva, ami hozzáférhetővé teszi a könyvet az érdekeltek széles rétegének. A könyv ára kötetenként 250 lej és megrendelhető az Uj Kelet könyvosztályában.

Figyelem!

Tisztelettel felhívom a hölgyek figyelmét, hogy úgy a francia, mint angol női és gyermekruha szabását és varrását a legrövidebb idő alatt lehet elsajátítani, ahol saját ruháikat is elkészíthetik. Női divatszalon „ALICE”, Str. Baritru 16., I. emelet.

SZINHÁZ-FILM

Több mint szerelem

— Bus Fekete László színművének bemutatója a Magyar Színházban —

Napjainkban, amikor a férfi és nő szokványos kapcsolataiban legkevésbé a szerelem, fölöttébb nagy érdeklődésre tarthat számot egy olyan írói munka, mely többet, mint szerelmet óhajt ábrázolni a világot jelentő deszkákon.

Bus Fekete László vállalkozott arra, hogy ezt a szerelmi pluszt a mai Minuszok korában színpadra vigye. Bátor-sága mindenestre tiszteltreméltó, sőt az sem vitatható el tőle, hogy témája érdekes és többékevésbé megérzik rajta a kor aktualitásainak illata.

Egy igazi művész fantáziájában ez a téma a mai ember és a mai valóság rejtélyeihez aranykulcsá formálódott volna át; Bus Fekete László kezében azonban csupán aranyat eredményező érdekességgé vált.

Mert érdekesnek kétségtelenül érdekes ez a legújabb busfeketei busongás, sőt vannak figurák, amelyek egészen életszerűek, színpadi használatra jól vannak megkomponálva, sőt némi morális problematikával is dicsekedhetnek. Érdekes elsősorban azért ez a színpadi mű, mert áttörte a kortársi társadalom konvencionális hazugságainak megszokott keretét: ezáltal nem a himnemi hős bocsátja áruba mindenél jobban szeretett delinóját, hanem a hős az aki „magasabb célok” (értad: pénz, karrier, jó polgári koszt) érdekében küldi vásárra imádott himneműjét.

S bár a téma kétségtelenül Dumas fijs irodalmi hagyatékának festett vére-vel pirosított romantikájának tájéka-ról került a pesti aszfalt szomorú valóságának tájékára, mégsem tagadható, hogy van benne valami a Kor züllött kétségbeeséséből, a napjainkbeli szerelmi vásár hangulatából.

S ez akkor is érdeme a darabnak, ha egyébként művésziellen, a lényeg felett elsiklik a szókimondások helyett lagymatag „bemondások”-kal operál.

Megtudjuk belőle, amit ugyis tudunk, hogy a tehetség, a szellem, a tiszta érzések és kapcsolatok szentsége — mint Gretschén ékszára Mephisto érintésére — rögvest higannyá, árulássá és aia-csonysággá változik, míhlyest a Pénz világával kerül közelebbi érintkezésbe. Ebben a világban minden áru, tehát a szerelem is az.

A hősön jól tudja ezt és mégis bele-megy abba, hogy szerelmesét ingyen és bérmentve a kis jelentéktelen, csinos, de gazdag leányzó vegye birtokába.

A történet megható, bár alapjában véve nem is szokatlan. Napjainkban szeretni csaknem annyit tesz, mint lemondani; lemondani arról akít szere-tünk, mert hiszen a fajfenntartás ösz-töne fölött a létfenntartás kényszere uralkodik. Vagy legalább is elsőbbséget élvez.

A szegény doktoriskasszony ennek a kegyetlen valóságnak felismerése által kerül abba a helyzetbe, hogy önként feláldozza magát és szegény szerelme-sét átengedje a pénznek, de buta leány-zónak, akinek komfortjához szervesen tartozik hozzá egy fess és tehetséges férfi.

Hogy a doktoriskasszony áldozata több, mint szerelem, vagy kevesebb; gesztus-e, vagy csak számítás, nem de-

rül ki a daraból.

De a daraból még sok más egyéb nem derül ki, legfeljebb az, hogy a nők ma már valóban emancipált lények, akiknek már az is meg van engedve, hogy a szerelmi vásárban a férfivel egyenrangú félként vehessenek részt.

Az előadás és rendezés sok kívánnivalót hagyott maga után. És ezt megint az összejáték hiánya okozta. Az előadás

Sergej Jaroff kozák kórusa a Magyar Színházban. Az utóbbi évek során több jelentéktelen orosz kórus járta be a világot, amelyek magukat kozák kórusoknak nevezték. Akik azonban csak egy kevéssé is ismeri a híres Sergej Jaroff féle domi kozák kórus történetét, az bizonyára tudja, hogy ezt a világhírű 35 tagú együttest nem lehet egy napon emlegetni a többiekkel. Sergej Jaroff domi kozák kórusa valóban a legelső a világon és ahol megjelenik ott mindenütt zsúfolt házak fogadják. A Magyar Színház csak fantasztikus honorárium ellenében tudta biztosítani ezt az egyetlen hangversenyt, amelynek keretében nemcsak szokványos orosz népdalok, hanem a híres orosz operák kórusai is ezáltal először kerülnek előadásra. Ez a hangverseny vasárnap este 9 órakor kezdődik és a jegyeket már is tömegesen váltja a közönség, úgy hogy jegyekről tanácsos jó előre gondoskodni.

Kitűnő darab! Kitűnő szereplők! Kitűnő előadás! Óriási siker! Óriási érdeklődés a további előadások iránt! Állandó nyiltszíni tapsek! Állandó feszült figyelem... Ez a Magyar Színház ujdonsága: A TÖBB MINT SZERELEM!

Két előadás, amikor a helyárok 17 és 10 lejesek. Szombaton délután 4 órakor a Füzessen Nagysád! c. Komjáthy operett kerül színpadra. Vasárnap délután 3 órakor pedig az Egy csók és más semmi operett van műsoron. Mindkét előadás minden páholy és földszinti ülés 17 lejes és minden erkélyülés 10 lejesbe kerül, ez bruttó ár, mert ezekben az árakban már minden illeték beemeltatik. Siessen jegyét jó előre megváltani.

ROMAN OPERA MŰSORA

Szombat d. u. 3 órakor: Aida. Vasárnap d. u. 3 órakor: Mignon. Hétfő este 8 órakor: Szép Heléna.

A cluj-oradeai társulat harmadik játék ciklusának megnyitó műsora:

Szombaton délután 4 órakor: Füzessen nagysád! Török Dezső, Emőd Tamás és Komjáthy Károly nagysikerű operettje. 10 és 17 lejes helyárrakkal. Minden földszinti és páholyülés minden erkélyülés 10 lej.

Szombaton este 9 órakor: Több, mint szerelem. Harmadszor. Rendes helyárrakkal.

Vasárnap délelőtt 11 órakor: Matiné: 10 és 17 lejes helyárrakkal. A pénz nem minden. Bus Fekete László óriási sikerű vígjátéka. A) premier szereposztásában.

Vasárnap délután 3 órakor: Egy csók és más semmi. Operett sláger 10 és 17 lejes helyárrakkal.

Vasárnap délután 6 órakor: Több, mint szerelem. Negyedszer. Rendes helyárrakkal.

Vasárnap este 9 órakor: Sergej Jaroff 35 tagú domi kozák kórusának egyetlen hangversenye.

vontatottsága egyes jelenetekben csaknem kínos volt.

Mészáros Béla bonvivánoskodása, enekelő hanglejtése majdnem operettfigurává gyúrta át az egyetemi asszisztens alakját. Annál kedvesebb, igazabb volt L. Vass Piri játéka, akinek kvalitással egyre érettebben bontakoznak ki. Tóth Elek professzorának élethűsége és megható esetlensége a legmelegebb dísmérésre méltó. Tompa Béla ismét pompás kabinetalakítást csinált az egyetemi szolgáló figurájából. Ligeti Margit játékból hiányzott az érzelmi hullámzások teljessége és melegsége. Inkább intelligens volt, mint közvetlen. Mihalkó Rósi kokottja egy igen tehetős és szépen fejlődő színművész kvalifikációját. Kiseb szerepeikben Tompa Sándor, Miklóssy Margit, Balázs Samu, Rajnay Gábor, Czoppán Flóra tüntek ki.

Hétfőn este félkilenc órakor: Zsindelyezik a kaszánya tetejét. Operett siker. Új betanulásban. Teljesen új szereplőkkel. Rendes helyárrakkal.

SELECT-MOZGÓ MŰSORA

Szombat 3, 5, 7 és 9 órakor: Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor: Lángpokol. Megrendítő film, főszerepekben: Nagy Kató, Hans Albers

URANIA-MOZGÓ MŰSORA

Szombat 3, 5, 7 és 9 órakor: Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor: Egy világjáró éjszakája. Izgalmas színelőadás. Főszerepekben: Clive Brook.

RÁDIÓ MŰSOR

Szombat, február 17.

Bucuresti, 18: Hírek. 19:20: Gramofon. 19:45: Előadás. 20: Hangv. 20:45: Könnyű dalok. 21:15: Táncelemek. 21:45: Hírek. Budapest, 6:45: Torna. 9:45: Hírek. 1:10: Pontos időjelzés, időjárás. 6:30: Gramofon. 7:30: Előadás. 8: Magyar nóták. 9:10: Hírek. 9:30: Kamarazene. 10: Időjárás, majd jazz. 10:45: Hangv. Bécs, 16:25: Mandolinzene. 17:20: Szimf. hangv. Berlin, 20:10: Tarkaest. Breslau, 21: Filharmonikus hangv. Lehar műveiből. Varsó, 21:20: Chopin hang. Milánó, 20: Gramofon, 20:40: Dalok. Róma, 20:50: Opera.

Vasárnap, február 18.

Bucuresti, 13:15: Könnyű lemezek. 17: Zenekari hangv. 20: Daljáték. 21: Közben előadás. 21:45: Hírek. Budapest, 9:15: Hírek. 12:20: Pontos időjelzés. 12:30: Katonazene. 2: Gramofon. 3: Földművelésügyi miniszter előadása. 3:45: Cigányzene. 4:30: „A szolgálat” c. előadás. 5: Cigányzene folytatása. 5:20: Elbeszélés. 5:50: Szalonzene. 6:40: Felolvasás. 7:25: Jacobi: Szibill c. operettje. 6:40: Hírek. 9:50: Jazz. Bécs, 15:30: Négyes. 17: Lemezek. 18:35: Régi és új zongoraművek. 21:05: Strauss operett. A színpadon hírek. Berlin, 22:30: Szor és tánczene. Breslau, 22:30: Kávészéki zene. Langenberg, 24: Lemezek. Haydn, Mozart művei. Varsó, 19:52: Könnyű bécsi zene. Milánó, 21: Opera. Róma, 20:45: Operett. Prága, 20:05: Filharmonikus hangv. Csajkovszkij: Patetikus szvit. Pozsony, 16: Délutáni zene. Brünn, 19: Lortzihn. Azoperapróba. (I felvonásos vígopera.) Ostó, 22:15: Vonósnégyes. Belgrád, 23: Cigányzene.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri kölcsönél egy sző 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apró hirdetés 20 lej. Álláskeresőknek 30 másodlagos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelzés levelet csak egy további bitunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

100.000 Lei tőkével társas alapon elhelyezkedést keresek. Választ jó társjelégére.

Kiadó fűszerüzlet üresen vagy berendezéssel és áruval, fűtővel, autóbusszal megálló sarok épület 4 uccára nyílik nagyon alkalmas bármilyen célra, biztos megjelölés, olcsó házber. Érdeklődni: Pop háztulajdonosnál, str. Pata 102, délután 2-5-ig.

Keresünk azonnali megvételre 2 db. jó karban levő DE SOTO motort. Soc. Mera et Comp. Cluj. Regele Ferdinand No. 56.

Havas teavaj az I. C. A. pótlani és szüneteltetve teavajból — rituális felügyelet alatt készíttve — kapható naponta valamennyi erdélyi városban. Zsidók! Vásároljátok a maramuresi zsidó kolonizáció tejtermékeit.

Figyelem! A bukaresti elismert Grossmann-féle kóser vendéglő volt tulajdonosa Constantin Str. Traian 15 alatt kóser vendéglőt nyitott.

O-perza heverőterítő eladó. Reg. Ferdinand 35, III. 20. délután 4-ig.

Jókarban levő patefón cca 30 lemez, 4 karikás nagy főzőkemence, nagy jégkészítő, vendéglői asztalok, hajlított székek, kisebb üzletnek puli és üveggyártáshoz jutányos áron eladók. Str. Filipescu 7, Rosenberg.

Ajourozógép, alig használt, sürgősen és olcsón eladó. Cim: Terkeltaub Mihály Oradea, Piata Mihai Viteazul 5.

Ha garantált kóser, naponta frissen fejt tehen és bivalytejet óhajt, forduljon Schwartz Ignácéhoz, Str. Filipescu 7. Házhöz szállítva is kapható.

Elveszett egy fehérselymeszörű fekete fülű puji kutya Reg. Ferdinand 88 alá. A becsületes megtaláló illő jutalomban részesül.

Utazói állás, Fűszer, és gyarmatár szakmában teljesen járatos egyönt kóser utazói minőségben. Cim: Lefkovic Leopold, Satumare.

Kinder fraulein mit guten zeugnissen sucht Stelle für den 1 März. Adresse bei der Administration.

Deutscher Student möchte gegen Koss (u. Quartier?), israel, oder ungar. Kindern Privatstunden erteilen. Offerten bei Rudolf Mosse, Cluj.

Megvételre keresek egy kétszemélyes rökámiát. Cim a kiadóban.

Keresek négy középiskolát végzett tanulót jól beszélő lányt elemista gyerekek mellé délelőtre. Str. Gajdu 5.

Két szoba, konyha fürdőszoba és kácsi keresek Reg. Ferdinand, vagy melléktelekben. „Pontos fizető” jellegre a kiadóban.

Kultürember könyvtárból nem hiányozhat

Horabin:
Mire tanít a gazdasági földrajz?

tanulmánya.
Ara 40.— lej. Megrendelhető az Uj Kelet könyvosztályától az összegét és portó költség (10 lej) előzetesen bekielődése mellett.

Egyfelvonásos vígjátékok
PURIMRA!!!
Feketeszes, Gábort ünneplik. Telitalat. Válgak — ne válgak, Színjáték (csak női szereplők), Purimi ebéd. Ara jogdíjjal minden darab 150 lej. Megrendelhető az Uj Kelet könyvosztályában.

Megjelent! **Reifenetes Adolf** Megjelent!
tragikomikus eposza, illudalmes jambusok, melyben megvagyon énekelve a braunauj mazolok csodálatos pályafutása — a létra alsó fokától a kancellári székig.
Zsidóknak írták. Szerkesztette: Salamon László
Egyszerre foglalkoztatja a rajtát!
Azonnal rendelje meg az Uj Kelet könyvosztályától. Ara 20 lej és portó.

— Az amerikai do gyermekét... Newyorkban... zsidó szerve... nagyszabású ko... gokban, amelye... delegátus vett... leg a németorsz... való letelepítés... kozott. Elhatár... gelyakció keret... nak levezetni a... száz németorsz... lepitésnek le P... ra gyengyevzen...

— Cionista d... Nemzeti Szöve... zontom hozza ta... domására, hogy... fél 9 órai kezd... tart előadást... zsidó társadal... „Dienst” keret... keretében fogja... litikai helyzetet... nagy érdeklőd... zsidó társadalom...

— A valóp... res bíróság... haladott állás... fogást, hogy... köttetnek. I... volna ezen a... lás, amely m... ken végörvén... felfogást.

A teremszo... vonul a „bol... ben, hogy n... egy pár lesz... Egymástól... nak a bírói p... amnyit kérde... le a viláisi sz... választ helysz... éves „békés e... mozzanatait.

— Nem, es... az asszony... magam olyan... még tovább... — Még nek... be az asszon... vele élek, m... eselőjeim k... maradtak me... Elég-eleg... jó. — fordul... — ezennel ki... — Tessék... a férj. Olyan... Vagy adja... megfellebbez... — A párn... feleség. Na a... — Igen, ak... ságos bíró... sem válok el... Igy néz le... anno 1934.

— Házasság... res) és Ing. B... február 12-én... ruzsálemben. (I... lyett.

— A külföld... Londonból jele... legutóbbi ülése... selő interpellá... tli kereskede... felvilágosítást... hany állam jel... vételét a telav... le ezredes áll... gőite, hogy a... Éllam határoz... osan részt fo... zason és ezen... nokat építenek... mára. Valószin... fogja rövidese... részvételt, m... kedelmi és ip... ják képviseltet...

— Az Athenae... legújabb kötet... A háboru után... szerűbb írójá... sabb, legeleven... a regény, a bo... királynő regén... sikere legyen!... könyvosztályáb... ség (10 lej) elő... utánvételt.

HIREK

— Az amerikai zsidók 500 német zsidó gyermeket kolonizálnak Palesztinában. Newyorkból jelentik a newyorki zsidó szervezetek központi tanácsa nagyszabású konferenciát tartott a napokban, amelyen mintegy ezerötven delegátus vett részt. A konferencia főleg a németországi zsidók Palesztinába való letelepítésének kérdésével foglalkozott. Elhatározták, hogy a német seccykei keretében külön gyűjtést fognak levezetni abból a célból, hogy öt száz németországi zsidó gyermeket telepítsenek le Palesztinában. Erre a célra a győzelemes dollárt irányozták elő.

— Cionista diens. Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség clujii helyi csoportja ezton hozza tagjai és az érdeklődők tudomására, hogy kedden folyó hó 20-án fél 9 órai kezdettel Weinberger Nándor tart előadást „Erőseportosulások a clujii zsidó társadalomban” címmel az első „Diens” keretében. Danzig Hillel revü keretében fogja ismertetni a cionista politikai helyzetet. A „Diens”-tel szemben nagy érdeklődés nyilvánul meg az egész zsidó társadalomban. Az elnökség.

— A válóper és a párna. A válóperes bíróság alighanem már régen túlhaladt álláspontnak tartja azt a felfogást, hogy a házasságok az égben kötöttek. De, ha eddig nem is lett volna ezen a véleményen, az a tárgyalás, amely ma zajlott le a törvényszéken végérvényesen megdöntötte a régi felfogást.

A teremszólga sztenori hangjára bevonul a „boldog pár” annak reményében, hogy nem sokára már nem mint egy pár lesznek boldogok.

Egymástól meglehetősen távol állnak a bírói pulpitás elé. A bíró csak annyit kérdez, hogy nem mondanak-e le a válási szándékáról, de a férfi rövid válasz helyett egy szuszra leadja 21 éves „békés együttélésüknek” nagyobb mozzanatait.

— Nem, eszem árában nincsen czele az asszonnyal tovább élni. Nem érzem magam olyan elvetemült léleknek, hogy meg tovább is veszekeljek.

— Még neki áll fejbe — sikít közbe az asszony. — Egész idő óta mióta való élek, mindig elhanyagolt, de a eselőjeim két napnál tovább nem maradtak meg tőle.

Elég-eleg szörnyülködik a bíró. Na jó. — fordul csillapítólag a férfi felé — ezennel kimondjuk a válást.

— Tessék csak várni — kiált közbe a férfi. Olyan könnyen nem usza meg. Vagy adja vissza a párnát, vagy megfellebbezem a válást.

— A párnát? — sikít immár az ex-felész. Na abból semmi nem lesz.

— Igen, akkor tessék bevezetni nagy sügös bíró ur, hogy fellebbezek. Azért sem válok el.

Igy néz ki egy „esaládi boldogság” anno 1934. (H.)

— Házasság. Simon Bibiana (Tg. Mures) és Ing. Berner Adolf (Jeruzsálem) február 12-én tartották esküvőjüket Jeruzsálemben. (Minden külön értesítés helyett.)

— A külföld a telavivi mintavásáron. Londontól jelentik: Az angol alsóház legutóbbi ülésén Louis Smith képviselő interpellációt intézett a tengerentúli kereskedelem államtitkárához és felvilágosítást kért arról, hogy bány állam jelentette be hivatalos részvételét a telavivi mintavásáron. Colvil le ezredes államtitkár válaszában közölte, hogy a brit birodalmon kívül 8 állam határozta el eddig, hogy hivatalosan részt fog venni a Levante-kállításán és ezen államok nemzeti pavillonokat építenek a maguk kiállításá számára. Valószínű, hogy még hat állam fogja rövidesen bejelenteni hivatalos részvételét, míg a többi államok kereskedelmi és ipari testületeik által fogják képviselni magukat.

— Az Athenaeum 60 lejes regényeinek legújabb kötete: Priestley: „A nap hőse”. A háború utáni angol irodalom legnépszerűbb írója a szerző s legmulatságosabb, lelegevenebb, legmaibb alkotása ez a regény, a botcsinálta hős és a szépségkirálynő regénye. Sikere lesz, kell hogy sikere legyen! Kapható az Uj Kelet könyvsztyályában az összeg és portókóltás (10 lej) előzetes beküldése mellett, utánvétellel.

— Tüzet fogott egy petróleumtartály a Regele Ferdinand uton. Tegnap délután a Regele Ferdinand 134. számú házban egy raktárhelyiségben tüzet fogott egy petróleumos tartály. A tűz átterjedt a raktár ajtajára is, amely pillanatok alatt lángot fogott. A raktár közelében tartózkodó emberek figyelmesek lettek a tüzre. Értésítették a tüzoltókat, akik nem sokára megérkeztek a helyszínre és pillanatok alatt sikerült is eloltani a tüzet.

— Egy jégtáblára menekült az elsüllyedt orosz jégtörő legénysége. Párizsból jelentik: Moszkvai jelentés szerint a Cseljuszkin orosz jégtörő északi sarkai expedícióján jégtörőcsok közé került és elsüllyedt. A jégtörő utasai egy jégtáblára menekültek. A Nordkapot két repülőgépet és kutyaszánas expedíciót küldtek a Behring tengerre, de mindeztől sem sikerült megközelíteni a jégtáblára menekült legénységet.

— Szenvedő nőknél a természetes „Ferenc József” keserűvíz könnyű, erőlködés nélkül való belkiürülést idéző elő és ezáltal sok esetben rendkívül jótékony hatással van a beteg szervekre.

— Jeritza leszerződött a csikágói Operához. Newyorkból jelentik: Külföldi színházi körökben nagy meglepetést váltott ki az a hír, hogy Jeritza Mária, a híres bécsi operaezenész leszerződött a csikágói operához, annál is inkább, mert az utóbbi időben nem vállalt állandó szerződést.

— Házasság. József Helén és Gilády Klein Dávid Cehul-Silvaniei, ezton hívják meg rokonaikat, ismerőseiket, barátait kat f. hó 21-én Cehul-Silvanieiben tartandó egybekelési ünnepélyükre. (m. k. é. h.)

— Feuerstein N. Sándor újabb zeneművei. Feuerstein N. Sándornak közelműveiből három új műve jelenik meg az erdélyi kottapiacon. A fiatal zeneszerző e kompozíciókat héber motívumokból állította össze és az élő palesztinai zeneirodalom hatásaiból táplálkozik. A Keren Kajemeth kiadásában megjelenő zeneművek héber és magyar szöveggel jelennek meg. A héber szöveget Klein Eliahu rabbi írta a zeneművekhez. A három kiadvány közül az egyik tangó, a másik valse, a harmadik egy zsidó induló.

Royal Mozzgó Szombaton és vasárnap utoljára kacagó orkán: **Royal Mozzgó PAT és PATACHON** a penzióban. A film vasárnap d. e. 11kor is fut matinén.

— Az Erdélyi Szemle előadásai. Az Erdélyi Szemle munkatársai tovább folytatják nagy népszerűséget elért irodalmi és kulturális előadásorozatukat. Folyó hó 18-án vasárnap délelőtt fél 12 órakor dr. Szász Ferenc tart előadást Erdélyi mezőgazdasági kulturájáról a Magyar Párt P. Unirii 9. szám helyiségében. Már eius 3-án este 8 órakor az Erdélyi Szemle fiatal írói és művészei tartanak önálló irodalmi estélyt a régi KAC helyiségében. Műsor után tánc lesz.

„Leányok a vásáron” (Leánytest)

— Ma, szombat este 9 órakor a Metropol kávéházban nagyszabású teaestélyt rendez a clujii zsidó egyetemi ifjuság. Az estély iránt városszerre élénk érdeklődés nyilvánul meg.

— Öngyilkosság. A clujii mentőállor más közlése szerint Káldár Anna 28 éves Cristea ueca lakos marószódával megmérgezte magát. Kádár Anna elmondta, hogy rendkívül elkészerítették férjével való állandó veszekedések. Férje nagyon brutálisan bánt el vele, sőt többször meg is verte. Efelőtti el keseredésében vette be aztán délben a marólugot. A mentők gyomormosást alkalmaztak az asszonnyal és mivel állapota nem különösen súlyos, lakásán hagyták fekvődni.

— Haggibbor táncos teadélután. Az egyesület vigalmibizottsága f. hó 18-án (vasárnap) d. u. 4 órai kezdettel rendezi a Cristal-Palace helyiségében táncdélutánját. Tartsa kötelességének minden táncolni vágyó hölgy és férfi ezen rendezvényen megjelenni, ahol ta ubizonyoságot szerezhet arról, hogy a Haggibbor teadélutánja többet nyújt bármely más szórakozásnál.

— A Banca Nationala kormányzóinak tárgyalásai a nagybankok igazgatóival. Bucurestiből jelentik: A nagybankok igazgatói ma újabb megbeszélésre ültek össze Dimitrescuval, a Banca Nationala kormányzójával. Elsősor-

Jön a ROYAL Mozzgóba

ban a devizakereskedelem decentralizálásáról tárgyaltak és megállapodtak abban, hogy a Banca Nationala engedélyt fog adni a nagyobb pénzintézeteknek legális devizakereskedelem folytatására. A tanácskozás további folyamán az értékpapirforgalomról tárgyaltak és ebben a tekintetben is közeledés jött létre. Valószínűnek látszik, hogy az értékpapírok kivételét megengedik az az z feltétellel, hogy ugyanolyan értékű külföldi értékpapírok lesznek importálhatók.

— Moldovában hatalmas hóviharak dühöngenek. Bucurestiből jelentik: Moldovában hatalmas hóviharak dühöngenek. A hófúvás majdnem az összes vasutvonalak forgalmát megbénította, ughogy ebben az országgrészben a Galati-Bárlad vonalon akadálytalan a közlekedés. Beszarabiában is abnormis az időjárás és a vihar a telefon- és táv-iróforgalomban is nagy zavarokat okoz. A bucaresti gyorsvonat reggel 8 óra helyett délután 3-ig még nem érkezett meg Chisinauba. Dobrogeában 3 méter magas a hó. A vihar számos magánházat is megrongált, házfedelet és cégtáblákat sodort el és nagy anyagi károkat okozott.

— A semmitűzők új bizonyítást rendelt el egy clujii lapszerkesztő sajtóterében. Két évvel ezelőtt irt cikke került másodsor is a tábla fellebbviteli tanácsa elé Szász Endre, Annakidején cikket irt Kövér Gusztáv bihormegyei magyarpárti alelnök ügyéről, akit egy határátlépése miatt hadbírósg el bírítottak és akit kalandornak és más hasonló kifejezésekkel illetett az oradeai kvesztor egy a hadbírósgához intézett átiratában. Ugyancsak kikelt az cikkben Szász Endre az ügyész megatartása ellen, aki kijelentette, hogyha a román alkotmány nem ad módot hasonló esetben súlyos büntetés hozzájár, akkor meg kell változtatni az alkotmányt. A sajtóper egyszer már megjárta az összes fórumokat, a törvényeszk 8 napra és 3000 lejre ítélte a lapirót, míg a tábla megváltoztatta ezt az ítéletet 3000 lej büntetésre. Ezzel szemben a semmitűzők visszaküldte a per iratait a táblához, a bizonyítás kir egészítése végett. A mai tábla tárgyalásra bizonyítás végett csatolták az ak tákhoz az oradeai kvesztor levelet, va lamint a hadbírósgai ügyész vádiratának másolatát. A táblai tanács ezen bizonyítási iratok áttanulmányozásával tárgyalta újra az ügyet, míg az ítélet kihirdetését február 25-ra halasztották.

— Kitoloncolták Indiából a „Kék Kigyó Istennőt”. Londonból jelentik: Miss Nila Cram Cook, huszonnégy éves előkelő amerikai leány, aki jöide is Gandhi egyik legszemélyesebb bizalmasa és híve volt, értesítette a Mahatmát, hogy „halálosan megunta” az Ashramiskola aszkéta életmódját, visz szavágyik régi környezetébe repülni, táncolni, szórakozni óhajit és halálosan beleszeretett egy „barnaszemű” szép fíjuba”. Ezért úgy érzi, hogy nem maradhat tovább Gandhi környezetében. Miss Cookot, kinek hivatalos neve Gandhi szemináriumban „Kék Kigyó Istennő” volt, a polgári élethez való

Fősz.: Liane Haid

Visszatérés után ismételtlen összeütközésbe jutott a hatóságokkal, amiért a kalkuttai rendőri bíróság elrendelte kitoloncoltatását. Egy apólonóval a City of Elwood fedélzetére vittek, amely az Egyesült Államokba szállította. Fracskáját már korábban az Egyesült Államokba szállították.

Primaria Municipiului Cluj.

Nr. 30.564—1933.

PUBLICATIUNE

Se aduce la cunostinta ca in ziua de 8 Martie 1934 orele 17 se va tine in localul Primariei Municipiului Cluj (Sala de sednte No. 5.) Str. Regina Maria No. 2, licitatie publica pentru confecționarea imprimatei necesare servirii cailor Primarie pe anul 1934.

Licitatia se va tine in conformitate cu art. 88—110 din Legea Conformitatii publice, Regulamentul O. C. L. si norme publicite in M. O. No. 127 din 4 Junie 1931.

Persoanele cari vor lua parte la licitatie vor prezenta oferta inchise si sigilata si vor depune pe langa oferta si o garantie de cinci la suta din valoarea furniturii, iar oferta se va face numai in conformitate cu caietul de sarcini si tabloul insotitor.

Caietul de sarcini, tabloul imprimatei si modelele se pot vedea in ficca re zi dela orele 8 pana la orele 13 in localul Serviciului Administrativ Cluj Piata Unirii No. 1, camera 17.

Cluj, 13 Februarie 1934.
Primaria Municipiului Cluj.

TUNGSTRAM

Ez a név csúcsteljesítményt jelent a modern kutatásban és rádiótechnikában. Ha a készüléknek teljesítménye csökkent, cserélje ki fáradt csöveit a legmodernebb eleterős TUNGSTRAM típusokra és régi készüléke újjászülök.

PRÓ
ETÉSEK

egy snó 2 lej, vastag...
Legkisebb apró hird...
terésöknek 30 annálé...
hirdetések díja előre...
velet csak egy továb...
élyeg mellékeve van.

vel társas alapon el...
ek. Választ „Jó társ...”

et üresen vagy beren...
l. főútvonal, autobusz...
illet 4 uecára nyílik...
bármilyen célra, bizto...
s házbér. Érdeklődni...
nál, str. Pata 102. déli.

ali megvételre 2 drb...
DE SOTO motort. Soc...
luj. Regele Ferdinand

z I. C. A. poiani de sub...
gából — rituális fel...
táve — kapható na...
erdélyi városban. Zsi...
a maramuresi zsidó...
termékeit.

karesti elismert Gross...
endéglő volt tulajdono...
str. Traian 15 alatt kő...
ott.

erítő eladó. Reg. Fer...
délután 4-ig.

patefon cca 30 lemez...
főzőkemence, nagy...
glói asztalok, hajlítók...
nek puli és üvegezet...
aron eladók. Str. Fil...
ozsg.

ig használt, sürgősen...
im: Terkeltaub Mihály...
ai Viteazul 5.

óser, naponta frissen...
lytejet óhajit, fordulj...
hoz, Str. Filipescu 7...
s kapható.

chárselyeszörű fekete...
Reg. Ferdinand 89 aló...
etaláló illó jutalom...

űszer, és grammatára...
járatos egyént kere...
gben. Cim: Lefkovits...

a mit guten zeugnissen...
den 1 März. Adresse in...

ent möchte gegen Kes...
rael, oder ungar. Käu...
en erteillen. Offerten s...
ij.

resek egy kétszemély...
kiadóban.

középkislat végzett...
lányt elemista gyere...
Str. Gajdu 5.

ya fürdőszobás lakás...
dinand, vagy melléku...
ízető” jeligére a kiadó...

könyvtárból nem...
nyozhat

rrabin:

e tanit

zdasági

drajz?

tanulmánya.

ej. Megrendelhető az...
vosztályától az összeg...
g (10 lej) előzetes be...
lése mellett.

UJ KELET *Legújabb hírek*

Még Hitler is elítéli Dollfuss metódusait

(Elsőoldali cikkünk folytatása)

Ilyen borzalmas vérontásra még a német fasizmus vezére sem lett volna képes.

Ugyanekkor londoni jelentés arról számol be, hogy Párizsban és Rómában diplomáciai eszmecsere folyik az ausztriai eseményekről és a németosztrák konfliktus ügyéről. Ezen főpécstör a hatalmak fővárosaiban teendő utja al kalmából ezekről a kérdésekről is tájékozódni fog a kormányoknál.

A legmeglepőbb magatartást a német sajtó tanúsítja az osztrák eseményekkel szemben. Hitler sajtója a legélesebb kifakadásokkal illeti a vérengzésekért Dollfuss kormányát.

Ez a kormány — mondják a berlini lapok — fegyveres erővel akarja fenntartani hatalmát, ami a mai időben lehetetlenség.

Egyedül a linzi marxista otthonban vi volt harcok több halálos áldozatot követeltek, mint Németországban az egész nemzeti szocialista forradalom — írja az Angriff. A Dollfuss-kormány módszeresen fegyverrel nyomott el egy tömegmozgalmat, amiért a felelősség teljesen őt terheli.

Amíg a német sajtó ilyen, csaknem szokatlannul emberi és objektív hangot hallat, addig az olasz sajtó annál ellen-szenvesebb magatartást tanúsít. A Giornale d'Italia azt hangoztatja, hogy az összecsapás az osztrák marxizmussal előrelátható volt. A szocialisták Bécsben és az ipari központokban államot alkottak az államban és gátolták Dollfuss katolikus és nemzeti Auszriájának kialakításában. Nemesek a külföldi szocialisták résziesítették őket pártfogásban, hanem egyes államok kormányai is, mert számítottak arra, hogyha Ausztria rombadől megosztottnak hatnak területén.

A lap tisztázandónak tartja, kikre hárul a felelősség az osztrák eseményekért.

A cikkíró végül elismeri, hogy Dollfuss helyzete rendkívül nehéz, mert külföldi barátai elpártoltak tőle és befődön csak a Heimeverre támaszkodhatik.

Ennek a cikknek a hangja teljesen elátamasztja a Journal de Geneve ama értesülését, hogy

Dollfuss az események hatása alatt elhatározta, hogy a legszorosabb együttműködésbe lép Olaszországgal és nem fogja a németosztrák konfliktus ügyét sem a Népszövetség elé vinni.

amit Mussolini száz százalékosan eddig sem tudott helyeselni.

Párizs magatartása

A párizsi lapok általában a legnagyobb aggodalmukat fejezik ki az osztrák események fölött és a legélesebben kritizálják a fasizmus elleni frontba lépést más meggyőződésűek akasztófára küldését és börtönbejuttatását.

Nyilván a kivételek fölötti külföldi felhőrdülésnek tudható be az, hogy a bécsi rögtönítélő bíróság által halálra ítélt Robert Kalagh murkánélküli könyvkötőeségnek Miklas köztársasági elnök megkegyelmezt és halálbüntetését tízevi szabadságvesztésre változtatta át.

Francia politikai körökben rámutatnak arra, hogy Dollfuss rövidesen szembe fogja találni magát az újjáéledő nemzeti szocialista veszéllyel. A helyzet Ausztriában korántsem lesz rózsás akkor sem. Ki tudja, Dollfuss meddig fog tudni ellenállani a nyomásnak.

Az osztrák helyzet állandóan nyugtalanítja a francia diplomáciát. Barthou külügyminiszter tegnap kihallgatáson fogadta Benest és vele az aktuális nemzetközi problémákról, köztük az ausztriai eseményekről folytatott tárgyalást.

Genfben úgy tudják, hogy Barthou és Benes tárgyalásaival kapcsolatban

a hatalmak fővárosai között diplomáciai eszmecsere folyik abban az irányban, hogy miképpen kellene nyugvóponttra juttatni a helyzetet Ausztriában.

Allítólag a legkomolyabb formában felmerült az a gondolat, hogy a hatalmak közben lépjenek fel Ausztriában és amennyiben a helyzetet másképpen nem lehet nyugvóponttra juttatni, úgy nemzetközi haderőket vezényeljenek Ausztriába.

Prágai jelentés szerinti a csehszlovák szakszervezeti szövetség ma ötperces sztrájkot rendelt el tiltakozásul az ausztriai események miatt. A munka-beszüntetés szinte teljesen általános volt.

Bécsben rövidesen megszűnik az ostromállapot?

Bécs, február 16. Mára intézkedéseket várnak, amelyek a bécsi belvárost övező karhatalmi zárólánc meglazítását

lehetővé teszi, miután az immens veszély már elmult. A kivételes rendelkezéseken is enyhíteni fognak, hogy a főváros visszanyerhesse normális képét és az ipar és a kereskedelem se szenvedjen további károkat. A bécsi épületeken okozott károk nem olyan nagyok, mint ahogy azt az első izgalom közepette hinni lehetett. A községi építkezés háztömbjeinek vasbeton falai igen jól ellenállottak a tüzéségi bombázásnak is. A bécsi mentők a lázadás ideje alatt ötezer esetben vonultak ki és nyújtottak első segélyt. Husz mentőköcsi szakadatlanul utban volt.

Ma az autbuszforgalom is megindult és az utcákon már nem járnak katonai járőrök. Csak a Ballhausplatzon és a miniszterjarmok palotájának előterében vannak még feltűzött szuronykatonai osztagok.

Országos gyűjtést fognak megindítani az elesettek hátramaradtjainak felségélyezésére.

A francia kamara bizalmat szavazott Doumergue kormányának

A kamara megszavazta a pénzügyi javaslatok sürgősségét

Párizs, február 16. A kamara ülésén a kormánynyilatkozat elhangzása után nem került sor az interpellációk elmondására, mert Doumergue miniszterelnök azt a kívánságot terjesztette elő, hogy az interpellációkat halasszák el a költségvetés megszavazása utáni első ülésre és kívánságával kapcsolatban felvetette a bizalmi kérdést. A törvényhozó testület többsége 402 szavazattal 125 ellenében honorálni kívánta a miniszterelnök óhaját. 68 képviselő tartózkodott a szavazásban való részvételtől. Az ülés további folyamán Germain Martin pénzügyminiszter előterjesztette a pénzügyi javaslatot, amelyekre a sürgős letárgyalás kimondását kérte. A kamara 480 szavazattal 125 ellenében eleget tett a pénzügyminiszter kívánságának. A költségvetést a plénum hét.

főn kezdő tárgyalni. A visszaélések ügyében parlamenti vizsgálóbizottságot fognak kiküldeni.

A kamara ezután el fog tekinteni attól, hogy a költségvetést szakaszonként vegye tárgyalás alá, mert szükség van a februári megszavazatásra. A bizottság már megkezdte a javaslatok feletti vitát. A plénum elé hétfőn fognak kerülni a javaslatok.

London, február 16. Ezen főpécstör elutazott Párizsba. Párizsi tárgyalásának befejezése után Berlinbe, majd Rómába fogja folytatni útját és a hónap végén vissza fog térni az angol fővárosba.

A párizsi lapok — a szélsőjobb és a szélsőbaloldali organumok kivételével — méltató hangon írják Doumergue tegnapi parlamenti szerepléséről.

Végetért az igazolási vita

178 szavazattal kettő ellenében igazolták az összes mandátumokat

Jorga interpellált a timisoarai püspök berlini útja miatt

Bucuresti, február 16. A kamara pénzügyi bizottságának ülésén Timis Torontal megye igazolási vitája következett. Constantin Bordeni georgista és Motogna nemzeti parasztpárti terjesztették elő az ellenzék panaszait, amelyekre Cosma liberalis válaszolt. Eppen itt az ideje — mondotta — hogy befejezzék az igazolási vitát. Ez naponta 1 milliójába került az országnak. Csak azok állíthatják, hogy a timis torontali választások nem voltak tiszták, akik nem ismerik a bánati népet Ha Bocu Sever nem került be a parlamentbe annak tulajdonítható, hogy a Vaidar frakció ellene küzdött.

A kamara ezután igazolta úgy ezt a megyét, mint Tulceat is, majd nagyobb vita nélkül Fagaras és Tarnava-Mica megyéket.

A belügyminiszter meg van elégedve

Az igazolási vita ezzel befejeződött és a kormány részéről Inculeti belügyminiszter mondott záróbeszédet. A miniszter hangsúlyozta, hogy az ellenzék által hangsúlyozott visszaéléseket nem lehetett kideríteni. A politikusok szor-

kása, hogyha megbuknak, azt nem akarják népszerűségük elvesztésének tulajdonítani, hanem bünbakokat kerülni. Az összes panaszok után a járt, de igen kevés pozitívum volt benne. Az előző választáson tizenhárom halálos összeütközés történt, a mostani szó sem volt ilyesmiről. Most békés atmoszférában folyt a választások minden műharag dacára. Ezután sorra foglalkozik az egyes megyék elleni kontesztaációkkal, majd hangsúlyozza, hogy a liberális pártnak multja garancia arra, hogy mindig az állam érdekében dolgozott és dolgozni fog.

Felolvassa dr. Lupunak 1927-ben tartott beszédét, amelyben kijelentette, hogy 1848 óta mindent, ami az országra nézve fontos és korszakalkotó, a liberális párt végzett el. A pártnak nemcsak multja, de jövője is van. Az ország közvéleménye bizik a liberális pártban. A nép várt és várhat is tőlünk eredményes munkát. A nemzeti parasztpárt elvesztette népszerűségét, mert többet ígért, mint amit teljesíteni

tanai az elesettek hátramaradtjainak felségélyezésére.

A rendőrség politikai osztálya megajánlotta, hogy Otto Bauer kedden, Julius Deutsch szerdán lépték át a cseh szlovák határt. Abban az irányban folytatnak nyomozást, miként volt lehetséges statárium idején és megerősített határőrségi zónában határátlépésük. Már eddig is több gyanúsítottat letartóztattak, akiket azzal vádolnak, hogy tudták a távozó szocialdemokrata vezetők szándékáról, sőt szökésüket elősegítették.

Remélik, hogy néhány napon belül meg fog szünni az ostromállapot. Bécsben egyelőre még fenntartják a katonaság riadókészületét.

Párizsban nagy meglepetést keltett az osztrák hatóságok azon megállapítása, hogy a felkelők által használt modern gépfegyverek és municiók kizárólag Csehszlovákiából származnak. Szélsőjobb oldali körökben nem tartják hihetőnek, hogy az Ausztriába történt fegyvercsempészéseket illetékes körök elől el lehetett volna titkolni.

tudott. Azonkívül a városiak elleni politikát folytatott, a kereskedőket béklyóba verte, nem meglepő tehát, ha ezek a rétegek és a tisztviselők, akik nem kaptak rendszeres fizetésüket, a belkészek és tanítók bennünket vártak. Ez a választások eredményének igazgyagyarázata.

Megválasztották az elnököt

A belügyminiszternek a gyagypal fogadott beszéde után az igazolási bizottság jelentését 178 szavazattal kettő ellenében megszavazták és ezzel a vita véget ért.

Ezután Bacalbasa korelnök közölte, hogy az elnökválasztás van soron. Miután csak Saveanu volt miniszter jelölték, egyhangulag megválasztották deklarálják.

Saveanu a többség óvációi között elfogadja az elnök székét. Mindenekelőtt köszönetet mond Bacalbasa korelnöknek, majd a parlamentnek azért a megüdvöztetésért, hogy erre a magas közjogi méltóságra emelték. Igéri, hogy nem fogja magát pártembernek tekinteni és a pártokon felül állva fogja hivatását teljesíteni csak a reklámembereket nem fogja támogatni.

Az ülés az új elnök életetésevel ért véget.

Jorga interpellációja a timisoarai püspök miatt

A szenátus ülésén Jorga kérdést intézett a kormányhoz, van-e tudomása arról, hogy Pacha Agoston timisoarai püspök Németországba utazott Hitlerhez? Mindenesetre felhívja erre a kormány figyelmét.

Georgian kormánypárti kéri a kereskedelmi minisztert, kártalanítsák a jasi kereskedőket, akik a decemberi cuzista tüntetések alkalmával súlyos károkat szenvedtek.

Gazef kormánypárti interpellációt jelent be Dionisie cetatealbui püspök megválasztása tárgyában.

Costachescu nemzeti parasztpárti a jasi nemzeti parasztpárti klub lerombolása ügyében kíván interpellálni.

Barna Könyv. Ha a világeseményeket meg akarja érteni, el kell olvasnia ezt a könyvet, amely magyar nyelven most jelent meg. Ára 40 lej, plus 10 lej portó-költség. Kapható az Új Kelet könyvtárában.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Bt. nyomása, Cluj, Strada Baron L. Pop 16. Telefon: 9-77.

Cenzurat

Taxa post-plătite în r. No. 224713-

16. Telefon. Havonta 11 évre 600, egy félévre: Hav félévre 12, e detések díj KELET" a zsidóság eg keink után rás megjel

Me

Bécs, febr. háromezer után az osz egész világ küzdelmük eia sirásójá ben.

A megtor nak ellenér kormány az dult Dollfu vélemény

véres megt Bár egy alapján pé itelő-bírósa tését, tegn bund vezet bajtották a

Kétezer

A szocial azok, akikn nyegeznek ni. Az utok lista védőrs lépték át a Otto és Ju zékre Pozsz

Julius D aminek ki kell

Bécsben tartanak ö nek száma sen egy ka tetben hely katonákat tól, akik ve

A vezető badság

Kettőt hu kettőt tíz évre és egy itéltek.

A szöv adott ki, a lességet lé fegyverekr granátokra ven, minde zetek ki a lenséget bi határidő f

Eddig 60000 löte tényt szed és a munk tábori tele ges alkatr

ami act felkelők

A fasiz ki minden és egyesül ta, hogy m szocialista ban. Így p szakapta használt c nevezéseit

A bécsi leteket kö